Vrijdag 3 Maart 1916. Tweede Jaarg. Nr 63 — Prijs : 6 Centiemen door geheel België

Het Vlaamsche Nieuws

Het best ingelicht en meest verspreid Nieuwsblad van België. - Verschijnt 7 maal per week

ABONNEMENTSPRIJZEN:
Per maand ..... 1.75 — Per 6 maanden ..... 10.—
Per 3 maanden ..... 5.— — Per jaar ..... 18.—

AFGEVAARDIGDEN VAN DEN OPSTELRAAD:
Dr Aug. BORMS, Alb. VAN DEN BRANDE
met vaste medewerking van Dr A. JACOB
BUREELEN: ROODESTRAAT, 44, ANTWERPEN. Tel. 1900

AANKONDIGINGEN:
Tweede bladz., per regel 2.50 — Vierde bladz., per regel.. 0.50
Derde bladz., id. 1.— — Doodsbericht ..... 5.—
Voor alle annoncen, wende men zich: ROODESTRAAT, 44.

Een nieuw tijdperk in onze Bouwkunst

De Tentoonstelling
Hoeven en Landelijke Woningen

Alhoewel boven mijn laatste artikel « slot » vermeld was, en de tentoonstelling thans gesloten is, acht ik het niet van belang ontbloot, in verband ermede nog deze nabetrachting te laten verschijnen. Ik veronderstel, dat het de moeite loont de gelegenheid niet te laten voorbijgaan, en te trachten de beteekenis van de tentoonstelling te omschrijven. Dat door deze tentoonstelling de inrichtende vereenigingen een zeer voortreffelijk en zeer te waardeeren werk hebben verricht zal door iedereen toegegeven worden. Het was geen klein werk, en het ware te hopen dat in betere tijden, wanneer meer mogelijkheid bestaat op veelzijdigeren voet in te richten, hetzelfde onderwerp nog eens tot doel eener tentoonstelling konde gemaakt worden.

Ik heb in mijn artikelen niet altijd al te waardeerend over de moderne ontwerpen kunnen handelen. Het beeld dat zij mij gaven van het toekomst-dorp was niet verkwikkend. Waaraan de schuld? Het is een vreemd verschijnsel, dat zoovele bouwmeesters, of personen die zich met dezen zwaren naam zonder recht of reden betitelen, in 't geheel niet weten wat buiten de enge, — maar toch niet te enge, — grenzen van ons vaderland geschiedt, welke gedachten gezaaid, welke vormen geschapen werden, welke stroomingen nieuwen geest en nieuw leven overal, ook in de bouwkunst, gebracht hebben. Dit is vooral onbegrijpelijk wanneer wij zien, hoe Engelschen en Duitschers van elkaar het voortreffelijkste trachten te bemachtigen, hoe beiden, samen naar de groote Republiek van overzee zien, en hoe de kleine Noorderlanden, Zweden, Finland, Denemarken, ook Nederland, hoogstaande werken voortbrengen. Daarmede predik ik geen navolging van het uitheemsche, wel het volgen van de tijdstrooming die zich in die werken op zulke degelijke wijze uit, en waar niets of niemand zich kan of mag aan onttrekken, zonder zich onwederroepelijk afzijds de kultuur te plaatsen. Kultuur, dat is vooruitgang, dat is een beheerschen van vormen en wetenschappen van voorbije beschavingen en een uitdrukking van eigen leven, eigen gedacht, eigen wezen, eigen tijd in nieuwe vormentaal.

Dit te betrachten nieuwe is betrekkelijk. Voor zoovele soorten gebouwen, fabrieken, bureelen, warenhuizen, huurhuizen, waarvan de vergane tijden geene voorbeelden aan te wijzen hebben, zijn de vormen, uit den aard der zaak, nieuw te scheppen. Nu eerst, begint voor goed de logische redeneering de leiding te nemen, die aan de nieuwe behoeften andere dan historische vormen tracht aan te passen. Maar zóó niet voor het landelijk huis, zóó niet voor gebouwen van landelijk nut, hoeven en schuren. Daar ligt een eeuwenlange ontwikkeling voor, die aan de hand van wisselende behoeften, tot voor ongeveer drie kwart eeuw, als volmaakt te beschouwen vormen heeft weten voort te brengen. En de groote veranderingen die het landelijk bedrijf in de laatste jaren ondergaan heeft, zijn, voor zoover dit te merken is, niet van zulken aard, dat zij eenen alles-veranderenden invloed op de overgeleverde bouwvormen zouden krijgen. Hier valt dus bij de overlevering aan te sluiten, zonder dat dit in 't minste in navolgen mag ontaarden. Dat die overlevering niet als een natuurlijke aansluiting wordt gevoeld, maar als een trachten om de vormen van vergane tijden te bemachtigen, levert het bewijs van het bestaande gebrek.

Zoo staan wij nu, los van alle overlevering, in een tijd van hoogste spanning, in een tijd die op de gemoederen een neerdrukkenden invloed uitoefent, waar niemand minder dan een kunstenaar aan ontsnappen kan. En toch, onder de kunstenaars heeft er geen zulke zware plicht om tegen dien invloed te strijden, dien invloed te overwinnen door arbeid, dan de bouwmeester; want op geen kunstenaar zal zoo onmiddellijk moeten een beroep worden gedaan, nadat de toestanden zullen normaal geworden zijn. *Dit te hebben betoond is een der belangrijkste uitkomsten van de tentoonstelling.* Aan de behoeften, die zich allerwege zullen doen gevoelen, zal, technisch en wetenschappelijk, zonder groote moeite tegemoet worden gekomen. Er zijn meer wetenschappelijk bekwame stielmannen dan innig diep voelende kunstenaars. En daardoor is het gansch anders gesteld met de aesthetiek der gebouwen. En is geen overlevering, er is ook geene alles beheerschende persoonlijkheid. Er zijn invloeden, verscheiden van aard, verscheiden van richting, verscheiden van beteekenis. In het doordringen daarvan, in het bestudeeren daarvan, ook van de minder goede, ligt de taak van het jongere geslacht. Wij zijn hier nooit verwend geweest aan bouwkundige tentoonstellingen, waar de studeerenden zich, beter dan gelijk waar, op de hoogte kunnen houden van de werkwijze der bouwmeesters en de tijdstroomingen die hun werk beïnvloeden. Dus ook vooral voor de jongeren is de tentoonstelling van beteekenis geweest, een waardevolle les.

Indien de tentoonstelling niet het onmiddellijk praktische nut heeft gehad, dat er toch had mogen van verwacht worden, de schuld ervan ligt zeker niet aan de inrichters. Maar, buiten dit onmiddellijk tastbaar nut, zullen de inrichters er zich mogen in verheugen, dat het belang en de beteekenis van hun werk toch verre genoeg reikten om voor de toekomst een degelijke vingerwijzing te mogen heeten.

E. B. M.

De voeding te Brussel

« Buiksken vol en warme voeten », was in vredestijd de gewone spreuk der Brusselaars. Thans zijn zij er verre af steeds hun buiksken vol te hebben; en wat de warme voeten aangaat, ik vrees dat er, helaas! velen zijn die met koude voeten in hun bed moeten kruipen.

Alles wordt inderdaad nog maar steeds duurder en duurder, juist nu er geen mensch schier nog een cent verdienen kan. Men overzie maar eens de huidige prijzen der waren, en vergelijke ze met die van voor den oorlog, en men zal niet eene soort eetwaar vinden wier prijs niet verdubbeld is.. Koffie, rijst, vet, bitterpeeën, 't is alles dubbel zoo duur, en ge moogt nog tevreden zijn als ge ze kunt vinden met geld in handen. Het is echter bijzonderlijk op de boter dat er tot heden op schandelijke wijze gespekuleerd werd; niet zelden hoorden we hier spreken van verkoopen van boter tegen acht frank de kilo! Het is dan ook met een zucht van verlossing dat men eindelijk de politie hier en daar zag optreden om de boertjes in bedwang te houden en hen te verplichten de maximum-prijzen te eerbiedigen.

Deze week bood zulk ventje zijn boter te Molenbeek voor acht frank te koop in eene herberg; hij had echter geen geluk, want een gardevil die zulks had vernomen ontnam de boer zijn boter, ging er mee ter markt en verkocht alles aan den maximumprijs, tot groote vreugde der huisvrouwen, die den agent luidruchtig toejuichten; als al de boter verkocht was kreeg het boertje zijn ledigen korf en de opbrengst zijner boter.

Eergister morgen werd aan de boertjes te Schaarbeek dezelfde part gebakken; rond 11 ure 's morgens hield de politie al de boterboeren en -boerinen aan die van Dieghem en Haecht kwamen, en bracht ze naar 't gemeentehuis. Als ze daar kwamen, werd hen gevraagd voor welke bepaalde personen de boter bestemd was, en daar de meesten daarop geen voldoend antwoord wisten te geven, werd al de boter aangeslagen en dadelijk verkocht, per pond, aan 't publiek, dat, onmiddellijk op de hoogte gebracht dezer gebeurtenis, van alle zijden toestroomde en zoo talrijk werd dat dadelijk naar een ander lokaal moest uitgezien worden. De politie verrichtte hier zeer goed werk, daar zij de boter verkocht aan 5 fr. 55 per kilo, en een halve kilo ter beschikking van ieder huisgezin stelde, ten einde zooveel lieden mogelijk tevreden te stellen.

Eene andere zaak welke veel menschen ergenis bezorgd is deze der aardappelen. 't Allen kante werd reeds meegedeeld dat er zouden aankomen in grooten getale, en er werden er inderdaad reeds in sommige gemeenten verkocht; doch het volk begint reeds te grommen, daar waar er nog geene patatten kwamen, en alhoewel in dezen tijd door iedereen moet veel geduld worden aan den dag gelegd, kan men de ontevredenheid best begrijpen wanneer men zelf sedert veertien dagen geen patat meer over zijn lippen kreeg!

Wat er ook van zij, er wordt thans bevestigd dat er met den buurtspoorweg in de Eenenstatie een heele trein knollen aankwam bestemd voor het Voedingskomiteit van Molenbeek. Een eigenaardig feit: een heel bataljon gardevils hield heel de nacht de wacht bij de wagons; wel een bewijs hoe kostbaar dat goedje der Schaarbeekenaars moet schijnen, vermits de politie ze moet beschermen tegen langvingerij. Deze knollen zullen dra aan de bevolking van Molenbeek verkocht worden, doch per rantsoen, 't is te zeggen 2 kilo per man en per week.

Wat de vastgestelde prijzen voor Groot-Brussel aangaat, deze mogen niet aan meer verkocht worden dan aan 13 tot 15 centiemen de kilo, volgens kwaliteit. Men weet dat geen mensch aardappelen mag vervoeren zonder bijzonder daartoe verleende bewijs van de overheid. En daar de vrijhandel in aardappelen niet meer toegelaten is, zal heel de voorraad verkocht worden door de gemeente-magazijnen.

Te Ten-Noey wordt door de politie een nieuw onderzoek ingericht bij al de inwoners die, bij het eerste onderzoek, over twee maanden, verklaard hadden meer dan 500 kilo aardappelen te bezitten.

En om te veranderen van onderwerp zouden we hier kunnen vaststellen dat, ondanks de duurte — of, van hun standpunt gezien, dank zij de duurte — van al onze eetwaren, er nog schobbejakken gevonden worden die, uit ikzuchtig winstbejag, die waren nog vervalschen. Zoo deed de politie van Ten-Noey een onderzoek naar de hoedanigheid van boter en melk, en van vele dier opgenomen stalen kan gezegd worden dat ze beiden even hard gedoopt worden!

En vermits we het hier toch over voeding hebben, kunnen we niet nalaten te zeggen hoe spijtig wij het vinden dat het Nationaal Komiteit nam betreffende het ontnemen der soep voor kindertjes onder de drie jaar. Zij die kinderen hebben weten maar al te best hoe jamerlijk het genomen besluit is.

Er werd wel eens beweerd dat er geen waren meer te vinden waren, althans zekere soorten waren, zooals suiker, koffie, thee en cacao. Welnu, volgens de nu gedane opzoekingen werden er te St-Gillis nog 77,950 kilo ongebrande koffie gevonden, benevens 6,006 kilo gebrande, 204 kilo thee, 4,090 kilo cacao. Dus schijnt er vooralsnog geen vrees voor tekort aan deze waar, althans te St-Gilles niet. Maar waarom dan juist werden ze zoo duur? Door de spekuleering, natuurlijk. En 't ware te hopen dat er daar eens voor goer kort spel mede gemaakt werd, temeer wanneer men ziet wat bijv. de « Soep » aan de behoeftigen moet weten te bezorgen.

Om daarvan een flauw gedacht te geven zij het genoeg te wijzen op al wat de kantien van het XVde kwartier in één jaar voorzette (en uitdeelde) aan de werkloozen. Deze kantien, welke gevestigd is in het « Palais de Glace », deelde uit, in één jaar, 38,864 kilo brood, 386,833 liters melk, 57,178 kilo aardappelen, 50,760 kilo koffie, 50,760 kilo bitterpeeën (chicorée). En daar het aantal werklooze lieden steeds stijgt, in de 20 kantienen der stad, kan men zich inbeelden hoe gepast het is, op menschelijk gebied, zoovele ongelukkigen te verarmen en bloot te stellen aan 't gevaar van honger om te komen, alleen om zichzelf deugd te doen!

Maar wat kan dat volk sommige lieden deeren, wanneer zij maar lekkere fezanten, hazen of kalkoenen kunnen gaan koopen in de Hallen, dat groote Voedingspaleis, zou men het mogen noemen, en waarover reeds sedert een paar maanden gedurig gevraagd werd: « Regie of geen regie? » De Stad heeft nu hare uitspraak doen kennen in deze zaak, en besloot zelve de Hallen uit te baten in regie, ondanks het aanbod van 37,000 fr. huur tijdens den oorlog, door de huidige concessiehouders aangeboden, en spijts een ander voorstel waarbij aan de Stad 48 duizend frank tijdens, en 60,000 frank na den oorlog geboden werd. De Stad zal van de Vereeniging der Verkoopers van Gevogelte heel de bemeubeleering der Hallen overnemen, en zal er de kelders van gebruiken als depot voor hare aardappels; een winkel voor den verkoop van patatten zal er ook worden ingericht. Daar zal een aantal der kleine bedienden der Hallen door de Stad worden gebezigd, die nu toch geen werk hebben in het Voedingspaleis.

Onnoodig te zeggen dat het besluit der Stad op velerlei wijze onthaald werd, en tegenstrevers met voorstanders der regie heel den dag twistten als over de meest ingewikkelde strategische kunst. Ook de Vereeniging welke die concessie had, geeft natuurlijk geen gelijk aan de stad Brussel.

Maar wat zou ons dat allemaal onverschillig laten, zoo de waren, in de Hallen verkocht, maar goedkooper werden, met of zonder regie, 't kan ons heelemaal niet deeren.

J. H.

Het Belgische Parlement

Naar wij uit Hâvre vernemen, schrijft *Het Vaderland*, is tusschen leden der Belgische regeering en Belgische parlementairen een geschil gerezen over de vraag of die Kamerleden, welke in Mei aanstaande aan de beurt van aftreding zijn, bij de onmogelijkheid om verkiezingen uit te schrijven, hun mandaat verliezen.

De heer de Broqueville was van oordeel dat zulks wel het geval is en beriep zich op den tekst van art. 51 der Grondwet.

Het bedoelde artikel stelt vast dat de leden der Kamer voor vier jaar gekozen en om de twee jaar vernieuwd worden.

Tegen deze opvatting wordt van parlementaire zijde heftig verzet aangeteekend.

Het vraagstuk is trouwens niet uitsluitend van academisch belang, want al kan het Belgisch Parlement thans niet bijeenkomen, het blijft in voortdurende voeling met de regeering door middel van komiteiten, gevormd door de Parlementsleden, welke zich in Nederland, Frankrijk en Engeland bevinden, en welke komiteiten geregeld inlichtingen van de regeering verzoeken en ontvangen.

Van parlementaire zijde werden verschillende argumenten tegen de opvatting van den minister-president aangevoerd. In de eerste plaats werd er op gewezen dat België een parlementaire monarchie is, zoodat het Parlement een ontbeerlijke factor is van de Belgische staatsinrichting. Indien de afgevaardigden van vijf provinciën in Mei a.s. krachtens art. 51 der Grondwet, hun mandaat, verloren, zou het Parlement, onontbeerlijk staatsorgaan, feitelijk zijn opgeheven. Hetzelfde artikel, dat de vernieuwing om de twee jaar bij helft voorschrijft, sluit echter het beginsel van bestendigheid in zich. Zoo ook art. 71, waarin de kiezers binnen bepaalden tijd worden opgeroepen in geval van ontbinding; art. 72, dat het recht van verdaging beperkt; art. 70 betreffende het bijeenkomen van het Parlement van rechtswege op den tweeden Dinsdag van November; art. 11 en 119 betreffende het jaarlijksche stemmen der belastingwetten en legerkontingenten. Ook de kieswet wijst in dezelfde richting. Men beroept zich er voorts op, dat de 4 jaren, bedoeld in art. 51, geen astronomische jaren in den strikten zin van het jaar behoeven te zijn. Deze opvatting kan met voorgaanden gestaafd worden. Men legt er derhalve nadruk op dat het zeer verkeerd zou zijn op den vierden Zondag van Mei de helft der mandaten voor vervallen te verklaren.

Ten slotte wordt opgemerkt dat de vier jaren van het mandaat, door de Grondwet bedoeld, met Mei a.s. niet bereikt zijn, daar de meeste leden hun mandaat sinds Augustus 1914 niet hebben kunnen uitoefenen.

Krachtens de Conventie van 's Gravenhage vervalt de wetgevende macht aan den bezetter. De mandaten dienen dus beschouwd te worden als te zijn geschorst, daar zij niet kunnen worden uitgeoefend.

DAGELIJKSCH NIEUWS

OORLOGSTELEGRAMMEN. — Wij vestigen de aandacht van de lezers van « Het Vlaamsche Nieuws » op onze oorlogstelegrammen.

Vóór al de andere bladen geeft « Het Vlaamsche Nieuws » het Fransch legerbericht uit Parijs.

Ook geven wij de Duitsche en Turksche officieele stafberichten 's morgens vóór de Hollandsche bladen, die ze ons eerst 's middags kunnen mededeelen.

DE UITVOER VAN AARDAPPELEN UIT NEDERLAND. — « Nieuws van den Dag » meldt dat te rekenen van Woensdag 1 Maart de vrije uitvoer van aardappelen in elke hoeveelheid naar alle landen zal worden toegelaten. Tot den uitvoer zullen evenwel slechts die uitvoerders worden toegelaten, die houder zijn van eene toelating. De kosten van de toelating zullen per waggon van 10.000 kilogr. 15 gulden bedragen.

AKTIVISTEN. — In Ierland is er een beweging gaande om met de invoering van Home Rule niet tot na den oorlog te wachten. De menschen, die daarvoor ijveren, noemen zich Aktivisten. Het zijn geen tegenstanders van den oorlog. Zij zeggen o.a., dat invoering van Home Rule de werving zou aanmoedigen, en dat een tevreden Ierland het Vereenigde Koninkrijk in den oorlog sterker zou maken.

De Iersche Aktivisten hebben dus dezelfde meening en hetzelfde vaderlandsche doel als de Vlaamsche Aktivisten.

DE FORD-EXPEDITIE. — De in Zwitserland gehouden vergaderingen ter voorbereiding van de keuze van gedelegeerden naar de Neutrale Conferentie van de Ford-expeditie kenmerkten zich — naar ons gemeld wordt — door buitengewone geestdrift, zoowel voor de Conferentie, als voor den heer Henry Ford, die 't initiatief er toe nam. De namen der afgevaardigden zijn reeds bekend gemaakt. Daar het voor verschillende der kandidaten zeer moeilijk is verlof te krijgen om hun gewone werk tijdelijk te verlaten, zijn voorloopig slechts drie gedelegeerden naar Stockholm vertrokken, n.l.:

Dr. Frits Studer, lid van den Bondsraad, president van de Zwitsersche Sociaal-Dem. partij; Mej. Marguerite Gobat, een bekend werkster in de « Union mondiale des femmes pour la Paix »; Mevrouw Clara Ragaz, lid van het Intern. Komiteit van Vrouwen voor Duurzamen Vrede.

Een zeer sympathiek schrijven is ontvangen van den bekenden Franschen literator Romain Rolland, die in geestdriftige bewoordingen zijn dankbaarheid uit over het tot stand komen der Conferentie.

HET FRANCO SCHRIJVEN AAN DE BISSCHOPPEN. — Het is goed dat het publiek wete, dat het franco postverkeer in het gebied van het Generaal-Gouvernement aan de bisschoppen, voor hunne korrespondentie is toegestaan, en dat deze vrijstelling van frankeering zich uitstrekt tot het schrijven aan de Belgische en Duitsche administraties in het gebied van het Generaal-Gouvernement. Derhalve behoeft de korrespondentie, in beide gevallen, niet gefrankeerd te worden aan de bisschoppen, den apostolischen nuntius, de generaalprocureurs van het Beroepshof, de koninklijke procureurs, de burgemeesters, de pastoors, de kapelaans, de bedienaars, de directeurs der normaalscholen, de directeurs van seminariën, de diocees-inspecteurs van het openbaar onderwijs. Deze brieven moeten volgend opschrift dragen « : Bisschoppelijken dienst ».

OPLICHTERIJ VAN GUSTAVE WIEL. — Gustave Wiel, 60 jaar oud, oefent te Parijs het ambacht van oplichterij uit met betrekking tot krijgsgevangenen.

Na in de dagbladen de familie-advertenties, welke inlichtingen vragen omtrent verdwenen personen, te hebben opgeteekend, gaat hij naar die families heen en vertelt dat hij door bemiddeling van zijn neef, die in het kamp van Zossen (bij Berlijn) gevangen is, en soldaat bij het regiment van den « dierbaren verdwenene » was, nuttige inlichtingen kan hebben. Terstond schrijft hij een brief aan zijn neef Gaston Wiel en verzoekt de familie dien zelf op de post te doen. Zijn bezoek eindigt met het vragen van eenigen onderstand.

In het kamp van Zossen, hebben de brieven aan Gaston Wiel de Fransche gevangenen in beweging gebracht, te meer dat het vroeger regiment steeds veranderde. Een van hen, de adjudant Guillaume, heeft aan den voorzitter van het Fransche Roode Kruis geschreven om hem op de hoogte te stellen der oplichterijen, waaraan Wiel zich waarschijnlijk plichtig maakte.

Gevangen genomen, heeft Wiel eergisteren voor de korrektioneele rechtbank terechtgestaan, alwaar men hem tot drie maanden gevangenisstraf veroordeeld heeft.

EEN KRANKZINNIGENHUIS DAT MEER DAN 11 MILLIOEN MARK KOST. — De Duitsche nieuwsbladen geven ons interessante bijzonderheden aangaande een krankzinnigengesticht dat te Fürstenwalle zal opgericht worden. Het zal geheel en al volgens de grondbeginselen, welke zich door jaren van ondervinding bevestigd hebben, van afgescheiden woningen, opgetrokken worden. Het zal vooral uit afzonderlijke paviljoenen samengesteld wezen.

De plannen zijn geëindigd en de ontwerpen vastgesteld: de algeheele kosten der gebouwen en van het terrein zal 11.320.000 mark bedragen! Niettegenstaande den oorlog, verwacht men dat de Provinciale Landdag voor de noodige gelden zal stemmen.

DE BALKAN-TREIN. — Reizigers, die van den Balkantrein in de richting naar Duitschland gebruik maken, staat een kleine verrassing te wachten. Zij zullen voortaan het bewijs moeten leveren, dat zij « ontluisd » zijn, of dat dit proces voor hen overbodig was. In een officieele verordening daaromtrent heet het: Alle militaire en burgerlijke personen, die van de Balkantreinen in de richting naar Duitschland gebruik maken, moeten, behalve de andere geëischte papieren, een in het Duitsch, Hongaarsch, Bulgaarsch en Turksch gesteld bewijs bezitten, dat zij zich aan ontluizing onderworpen hebben, of dat deze niet voor hen noodzakelijk was. Deze bewijzen worden uitgereikt door de Duitsche inspectie te Konstantinopel en Sofia, door de Duitsche stations- en etappen-kommandantuur te Nisj en door den stationskommandant te Belgrado, tot wien de reizigers zich voor het begin van de reis moeten wenden. Op tusschenstations mogen slechts militairen en burgerlijke personen instappen, die reeds van bovengenoemde bewijzen voorzien zijn. Aan de Duitsche grens worden de bewijzen nog eens in den trein onderzocht.

Verder wordt medegedeeld, dat de Balkantrein telkens na zijn terugkeer grondig gedesinfecteerd wordt.

Iets voor iederen dag

Het vroom bedrog

Ik herinner mij een geschiedenis, die ik als knaap heb gelezen. Het was een novelle van Alphonse Daudet, den uitstekenden schrijver, die, met Guy de Maupassant, de aangenaamste en sierlijkste verteller is van het laatste kwartaal van de 19de eeuw.

Den titel van de novelle ben ik vergeten, doch deze kon luiden: *Hoe in 1870 Berlijn werd ingenomen.*

Ge leest goed, Waarde Lezer, wij zeggen: Berlijn, en niet Parijs.

De schrijver laat een ouden Franschen kolonel, die te Solferino streed en ook den Krim-oorlog medemaakte, nu stram en bijna lam tengevolge van een beroerte, van uit zijn zetel den oorlog medeleven.

De oude krijgsman bewoont een huis van de Elyzeesche Velden, vanwaar hij zijn blikken kan laten vermeien op de prachtige breede laan en op den glorierijken Zegeboog.

Als de oorlog losbreekt, stroomt de volksmenigte door de straat, opgewonden en geestdriftig roepende: *A Berlin! A Berlin!*

De kolonel doet zijn zetel tot aan het venster rollen en verklaart dat hij den schoonsten dag van zijn leven beleeft. Maar de ontroering is zoo fel geweest, dat hij enkele maanden volledige rust noodig heeft en in de grootste afzondering zijn dagen moet slijten.

Eindelijk is er wat beterschap ingetreden en hij vraagt nieuws over den oorlog.

Intusschen heeft Sedan plaats gehad en 't Keizerrijk is ingestort.

De waarheid bekennen aan den ouden bonapartist zou hem den genadeslag geven!

Hij doet een tafeltje aan zijn bed schuiven en op de landkaart moeten zijn vrouw en zijn dochter uitleggen waar het Fransche leger zich bevindt.

— 't Is zeker reeds lang den Rijn over? zegt hij. Waar staat het nu?

Nu begint een stelsel van leugens om beterswil, van bedrog uit piëteit.

De beide vrouwen, door den ouden kolonel zelf onwetend voorgelicht, stellen zich aan als strategisten.

Het Fransche leger is den Rijn overgetrokken, valt in Duitschland en neemt opvolgenlijk de steden van Westfaliën. Vesting na vesting valt. Soms bieden de vrouwen weerstand voor een stad, doch dan wordt de man ongeduldig.

— Wat doet Napolen? Wat doen Mac-Mahon en Bazaine? roept hij in zijn driftige voortvarendheid.

Dan wordt hij zoo opgewonden dat de brave vrouwen voor zijn gezondheid vreezen en dat ze weer een vesting laten innemen!

Zoo gaat de Winter voorbij.

Intusschen is Parijs ingesloten en belegerd. Het kanon buldert door de ijzige Januarilucht van dien vreeselijken Winter van 1871.

Wat is dat? Het kanon?

De eene maal zijn het vreugdeschoten voor eene nieuwe overwinning; de andere maal schietoefeningen van een pas uitgevonden geschut!

Hij, op de kaart, gaat maar vooruit; de vrouwen met den dood-in het hart, moeten toegeven en eindelijk staan de Franschen voor Berlijn.

De oude man schijnt te herleven; zijn krachten komen bij met den dag; hij wil niet langer te bed blijven en kan een deel van den dag in zijn zetel doorbrengen... Hij wil de straat zien!

De straat! De eenzaamheid, de doodsche stilte, de verslagenheid van een uithongerende bevolking en van een verpletterd leger!...

Door alle middelen, door liefde en toewijding, door de medeplichtigheid van de geneesheeren, die meedoen aan het vroom bedrog, wordt het verhinderd.

Om hem stil te houden, wordt Berlijn genomen! De vrede wordt geteekend! De Fransche grens tot aan den Rijn uitgebreid! Napoleon III komt zegevierend terug naar Parijs! Hij wordt onderweg nog alleen opgehouden door de geestdrift van een zegevierend Frankrijk!

De vrouwen lijden vreeselijk: dit triomfgejubel van den ouden man snijdt haar door de ziel. Hij verwijt haar dat ze zoo weinig uitbundig zijn, dat haar vaderlandsliefde zoo kalm zoo koud is!

Op een voormiddag is hij een oogenblik alleen. Er speelt een zonnestraal in zijn kamer en nieuwe levenskrachten schijnen hem te doorzinderen.

Wat is dat? Getrappel van paarden in de straat? Zou het misschien?... 't Moest de Keizer eens wezen die terugkeert?

Door eene bovenmenschelijke inspanning, scharrelt hij recht in zijn zetel, en door innerlijken gloed van geestdrift versterkt, gaat hij met wankelende schreden tot aan het raam...

Hij schuift het gordijn weg...

Zijn oogen verdwazen als door een nachtmerrie... Hij ziet... hij ziet de Pruisische helmen die de *Champs Elysées* binnentrekken.

Plots begrijpt hij alles en ploft ten gronde. De twee vrouwen komen toegesneld. Maar zijn hart heeft opgehouden te kloppen; hij is dood.

Heeft Daudet niet op dramatische wijze het vroom bedrog van de oorlogstijdingen geschetst?

LUC.

DE OORLOG

De Toestand

Op de spannende oogenblikken door de laatste gebeurtenissen in het Westen teweeggebracht, is een voorloopige rustpoos gevolgd, zoodanig zelfs dat er van officieele zijde, Fransche en Duitsche, geen nieuws over Verdun wordt gemeld, plaats waar thans de aandacht van geheel Europa op gevestigd is. Wij mogen er uit besluiten dat er dus geen nieuwe gebeurtenissen van groot belang aan te stippen zijn, een omstandigheid waaruit wij deze gevolgtrekkingen kunnen halen:

De Duitschers hebben hunne overrompelende beweging, die tot de verovering van het fort Douaumont leidde, niet voortgezet.

Ook in de Woevre zijn geen vorderingen meer behaald, iets wat waarschijnlijk ook niet werd verwacht, gezien de Duitschers tot aan den voet der Côte de Lorraine vooruitgeschoven zijn, d.i. in de onmiddellijke nabijheid van de Oostelijke forten der vesting Verdun. In of bij Dieppe, Alancourt, Eix, Blanzée en Watronville, punten welke de aanvallers bereikt hebben, zouden deze laatsten dus kunnen beproeven hunne zware artillerie op te stellen om de buitenste verdedigingswerken te beschieten. Hetzelfde voor wat de Noordelijke forten betreft.

Met andere woorden, we mogen zeggen, dat indien de Duitschers door de Fransche tegenaanvallen niet worden teruggedreven, ze dit voordeel hebben bereikt, den sector van de verdedigingsstelling tusschen het Noorden en het Oosten onder vuur te kunnen nemen.

Wat de stad zelf aangaat, haar lot is, van geen krijgskundig belang. Zij is op dit oogenblik grootendeels vernield en de bevolking is gevlucht. Dit is gebeurd vóór de forten gevallen zijn, na het verlies van één vooruitspringend verdedigingswerk, hetgeen verklaarbaar is uit het feit dat de vestinggordel betrekkelijk klein is, van 50 tot 60 kilometer, d.i. nauwelijks de helft van de uitgebreidheid der Antwerpsche verdedigingswerken. De terreinwinst der Duitschers in het Noorden bracht Verdun onmiddellijk binnen het bereik der verdragende kanonnen.

Uit het verder verloop der operaties zal blijken, welk doel de Duitschers met den aanval op Verdun beoogden, en in hoeverre ze dit hebben kunnen bereiken. Te onthouden dat ze, naar eigen verklaring, geen doorbraak op het oog hadden.

Op het overige gedeelte van het Fransche front is er geen verandering aan te stippen. Wel verwachtte men zich aan aanvallen of tegenaanvallen op andere plaatsen; tot hier toe is dit niet gebeurd, maar de mogelijkheid ervan is toch niet uitgesloten.

Van de andere gevechtsterreinen geen nieuws van beteekenis.

Officieele Legerberichten

VAN DUITSCHE ZIJDE

Westelijk gevechtsterrein

Berlijn, 2 Maart. — Officieel:

De toestand heeft over 't algemeen geen verandering ondergaan. In het IJzer-gebied was de vijand met artilleriebedrijvigheid bijzonder werkzaam.

Op den Oostelijken Maas-oever offerden de Franschen om het bezit der vesting Douaumont nogmaals hun manschappen in een vergeefsche aanvalspoging.

Russisch gevechtsterrein

Berlijn, 2 Maart. — Officieel:

Op het Noordelijk deel van het front stegen de artilleriegevechten tijdelijk tot groote levendigheid.

Kleinere ondernemingen van onze voorposten tegen vijandelijke zekerheidsafdeelingen hadden met succes plaats.

Ten Noordwesten van Mitau delfde in een luchtgevecht een Russisch vliegtuig het onderspit en viel met zijn inzittenden in onze handen.

Onze vliegers vielen met succes de stationgebouwen van Molodeczno aan.

Balkanfront

Berlijn, 2 Maart. — Officieel:

Niets nieuws.

VAN OOSTENRIJK-HONGAARSCHE ZIJDE

Russisch gevechtsterrein

Weenen, 1 Maart. — Officieel:

De toestand is onveranderd.

Weenen, 2 Maart. — Officieel:

Geene gebeurtenis van beteekenis.

Italiaansch gevechtsterrein

Weenen, 1 Maart. — Officieel:

De toestand is onveranderd.

Weenen, 2 Maart. — Officieel:

Geene gebeurtenis van beteekenis.

Balkanfront

Weenen, 1 Maart. — Officieel:

De toestand is onveranderd.

Weenen, 2 Maart. — Officieel:

Niets van beteekenis.

VAN TURKSCHE ZIJDE

Mesopotamië

Konstantinopel, 2 Maart. — Officieel:

Geene buitengewone gebeurtenissen.

Russisch-Turksch gevechtsterrein

Konstantinopel, 2 Maart. — Officieel:

Geene buitengewone gebeurtenissen.

Balkanfront

Konstantinopel, 2 Maart. — Officieel:

Geene verandering van beteekenis.

VAN FRANSCHE ZIJDE

Westelijk gevechtsterrein

Parijs, 2 Maart. — Officieel:

Militaire toestand op het Westelijk front:

In de streek van Verdun heeft de bedrijvigheid der Duitsche artillerie zich op den linkeroever van de Maas gericht waar zij gisteren langdurig den Morthomfe(?) en den heuvel tusschen Malancourt en Forges heeft beschoten. In Lotharingen, ten Westen van Bezanges werd een bombardement van verschillende uren op de hoeve Ste-Marie, door een Duitschen aanval, gevolgd, die mislukte. In den Elzas, werden eenige pogingen van sterke Duitsche patroeljes tegen kleine forten in de vallei van de Lauch, met granaten verijdeld.

VAN ENGELSCHE ZIJDE

Westelijk gevechtsterrein

Londen, 1 Maart. — Britsch stafbericht:

Aan ons front zijn gisteren twintig gevechten in de lucht geleverd. De verliezen die de vijand daarbij heeft geleden zijn gisteren reeds meegedeeld.

Een onzer vliegtuigen is van een verkennistocht niet teruggekeerd.

Vannacht heeft onze infanterie met machinegeweervuur een veertig vijanden, die onder dekking van een bombardement uit hun loopgraven kwamen, verstrooid.

VAN RUSSISCHE ZIJDE

Russisch gevechtsterrein

Petrograd, 29 Februari. — Officieel:

In de streek van Dunaburg bij het dorp Garbonofka en ten Noorden van den spoorweg naar Poniewiecz hebben onze afdeelingen de Duitschers verdreven en zijn eenigszins vooruitgerukt. Tusschen de meren van Ilzen en Medmoes en ook ten Zuiden van het laatste meer zijn de Duitschers in dichte gelederen tegen onze schansen opgerukt. Ons hevig vuur wierp hen echter terug.

VAN ITALIAANSCHE ZIJDE

Italiaansch gevechtsterrein

Rome, 1 Maart. — Officieel:

Hevige artilleriegevechten in de streek van Görz.

TELEGRAMMEN

TER BESTRIJDING VAN DEN STEENKOLENNOOD IN FRANKRIJK

De onderstaatssekretaris bij de handelsmarine heeft met het oog op den stijgenden steenkolennood in Frankrijk den haringroederijen toegestaan, hare stoomsloepen naar Engelsche havens te zenden om er kolen te laden.

DE VIERDE DUITSCHE OORLOGSLEENING

Men meldt uit Berlijn: Volgens eene bekendmaking der Duitsche Rijksbank wordt de inteekening op de vierde Duitsche oorlogsleening opengesteld. Ten einde de noodwendigheden en de neigingen der kapitaalbezitters zooveel mogelijk tegemoet te komen, worden 2 leeningstypen ter inteekening aangeboden. 1. Zooals voor de drie voorafgegane leeningen, de 5 % rendeerende Duitsche oorlogsleening; 2. als nieuwigheid: 4 1/2 % Duitsche Rijksschatkistbons. De 5 % oorlogsleening, die evenmin als de voorafgegane leeningen door het Rijk opgezegd kan worden, zal ditmaal tegen den koers van 98.50 % worden aangeboden. De 4 1/2 % schatkistbons worden aangeboden tegen den koers van 95 %.

Het inteekeningstermijn is bepaald tusschen 4 Maart en 22 Maart.

UIT RUSLAND

Petrograd, 1 Maart. — Staatsraad Goerliand minister van binnenlandsche zaken, is benoemd tot bestuurder van het telegrafische agentschap te Petrograd, ter vervanging van Lamkert.

Petrograd, 1 Maart. — Bij de beraadslaging over de begrooting deelde de minister van financiën mede, dat de uitgaven de inkomsten volgens de raming met 877 millioen zullen overtreffen. De uitgaven zullen echter afhangen van den loop dien de oorlog zal nemen.

De begrooting verder besprekende, vestigt de minister de aandacht op de daling der inkomsten, vergeleken bij vroegere begrootingen. Spreker wees op de groote beteekenis die spaarzaamheid bij het volk op de begrooting zal kunnen hebben. Het departement van financiën is in staat geweest, bewijzen te ontvangen van de oprechte neiging die er bij de bevolking daarvoor bestaat. Het departement heeft een zware verantwoordelijkheid op zich genomen door dringende belastingen uit te schrijven, ten einde te komen tot het aanzuiveren van het tekort, dat voortspruit uit den maatregel, waarbij werd afgezien van baten door den drankverkoop. Ten einde alle verleiding ten dezen weg te nemen zijn vanwege het departement reeds maatregelen getroffen om den alkohol te bezigen voor industrieele doeleinden en heeft het zich dan ook bezig gehouden met den export.

Bij verscheiden belastingen bepleitte de minister de noodzakelijkheid van den fiscus te laten deelen in de voordeelen, die zijn voortgevloeid uit transacties in verband met den oorlog.

Thans den gang der financieele politiek in hoofdtrekken nagaand, stelde de minister vast, dat er de eerste jaren na den oorlog een buitengewoon hooge stijging der financieele lasten is te wachten. Men zal rekening hebben te houden met groote tekorten. De manier om weer evenwicht te brengen in de financieele huishouding zal zijn in de eerste plaats de uiterste zuinigheid te betrachten en in de tweede plaats de productiebronnen des rijks tot ontwikkeling te brengen.

In de tweede plaats zullen belastingen moeten worden ingevoerd, die echter de financieele krachten des volks niet mogen aantasten.

Terugkomend op het huidig oogenblik, zegt de minister, dat het noodzakelijk is om fondsen te vinden, die het mogelijk maken den oorlog voor te zetten. De dagelijksche oorlogsuitgaven, die aan het begin van den oorlog 10 millioen beliepen, zijn thans tot 31 millioen per dag gestegen. Tot 1916 hebben deze uitgaven een totaal van 12 milliard bereikt. Om deze uitgaven te dekken moet er een beroep gedaan worden op het openbaar krediet. Tot dusver hebben de binnenlandsche kredietoperaties 4 1/2 milliard opgeleverd.

FRANSCH MIJNVEGER GETORPEDEERD

Berlijn, 2 Maart. — In aansluiting met het gisteren gemeld in den grond boren van een Franschen hulpkruiser ter hoogte van Le Havre, brengen verscheidene morgenbladen uit Parijs berichten, volgens dewelke een Fransch mijnveger voor Le Havre getorpedeerd werd en tot zinken gebracht.

DE DUIKBOOT- EN MIJNOORLOG

Londen, 1 Maart. — Volgens een Lloyds telegram is het Engelsche stoomschip « Thornaby » gezonken. De geheele bemanning is gedood of verdronken.

(De « Thornaby » mat 1782 ton en behoorde aan R. Ropner en Co. te West-Hartlepool.)

Havre, 1 Maart. — Een Duitsche duikboot, van kanonnen voorzien, die Zaterdag werd gesignaleerd, toen ze tevergeefs een koopvaardijschip heeft aangevallen, is daarna tot tweemaal toe door den mijnveger « Au Revoir » waargenomen. Den eersten keer wist de mijnveger, dank zij zijn snelheid, te ontkomen; de tweede maal dook de periscoop in de nabijheid van den mijnveger op en werd deze door een torpedo getroffen. De mijnveger is spoedig gezonken; de bemanning kon worden gered; er waren twee gekwetsten.

(De « Au Revoir » mat 1058 ton en behoorde aan P. Hattemer te Boulogne.)

MC KENNA'S REDE

Londen, 1 Maart. — Mc Kenna's rede in de vergadering van kamers van koophandel geeft de protectionistische « Morning Post » aanleiding hare verontwaardiging te uiten wegens de vaagheid van zijn beloften aangaande steun van staatswege voor de nijverheid. Hij beklaagde de afhankelijkheid van Duitschland voor sommige artikelen, maar kwam niet open voor bescherming op. De minister zeide integendeel dat hij geen betwiste punten aanroerde, aangaande welke geen van beide partijen haar meening veranderd had.

UIT DE RUSSISCHE DOEMA

Petrograd, 29 Februari. — Bij de behandeling va nde begrooting in de Doema heeft de rapporteur Firsof medegedeeld, dat de begrooting der gewone inkomsten een cijfer van 3,022,049,318 roebel aaniw,jst, die der gewone uitgaven 3,232,463,698 roebel. De uitgaven overtreffen dus de inkomsten met 210 millioen 414,380 roebel. De in de begrooting opgenomen uitgaven omvatten slechts een gedeelte van al de oorlogsuitgaven, door de hooge regeering aangewezen. Zij kunnen de gewone uitgaven twee- zelfs driemaal overtreffen. Overgaande tot de begrooting der ontvangsten, wijst de rapporteur er op, dat de belangrijkste vermindering de geraamde drankverkoop betreft, die op de begrooting voor 1916 met slechts 9 millioen roebel voorkomt, tegen 689 millioen in 1914. Het resultaat van den arbeid der begrootingscommissie is een totale vermeerdering van ontvangsten van 109 millioen en van uitgaven van 110 millioen, waardoor het eindcijfer der begrooting 3,558,156,510 roebel bedraagt. De uitgaven overtreffen de inkomsten met 377,107,192. De buitengewone oorlogsuitgaven wijzen de volgende cijfers aan: 8 milliard in 1915; voor 1916, zoo de oorlog het geheele jaar duurt, 11 milliard. Al deze uitgaven kunnen uitsluitend verwezenlijkt worden op rekening van krediet-operaties.

Dit zijn in groote trekken de financieele vooruitzichten van ons land. In het loopende jaar is de oppervlakte van het voor den landbouw in gebruik genomen gebied met 2,600,000 desjatin verminderd. De commissie acht het onvermijdelijk reeds thans te wijzen op de dringende noodzakelijkheid van éénheid en samenwerking in de buitenlandsche en de binnenlandsche economische financieele en commercieele politiek van Rusland. Men is met de voorbereiding van de behandeling van dit vraagstuk begonnen, opdat Rusland zich na den zwaren oorlog zoo spoedig mogelijk kan herstellen.

ENGELAND TEGEN DE ZEPPELINS

Overal in Engeland neemt men maatregelen tegen Zeppelin-aanvallen. Zaterdag werd er in Plymouth te middernacht een proef genomen met het alarm, dat er gemaakt zal worden, wanneer de nadering van Zeppelins is aangekondigd. Men ziet,ze wordt ver in het Westen verwacht. Op het alarmgeluid werden alle lichten gedoofd. Het publiek deed de straatlantaarns uit. De stad lag spoedig in diepe duisternis en de zoeklichten deden hun werk. De militaire overheid nam nog andere, niet genoemde, maatregelen. De proef bracht uit, dat de alarmseinen in de voorsteden niet werden gehoord en dat van de omliggende heuvels de stad door de zoeklichten beter te zien was dan door de helderste gewone verlichting.

Vrijdag is in nagenoeg heel Schotland het verbod van licht branden na zonsondergang van kracht geworden.

DIENSTPLICHT

Op een vergadering van het bestuur van Schotsche mijnwerkers, Zaterdag te Glasgow gehouden, is er meegedeeld, dat er in Groot-Brittanje sedert het begin van den oorlog 160,000 mannen van vak waren veranderd en in de mijnen gaan werken, omdat mannen die onder den grond werken van krijgsdienst vrijgesteld zijn.

De voorzitter zei,dat, als de oorlog nog lang duurt, die mannen mijnwerkers zouden geworden en dat moeilijkheden zou geven, als de oude mijnwerkers uit den oorlog terugkwamen.

DE ITALIAANSCHE KAMER

De Italiaansche Kamer, die gisteren weer is bijeengekomen, zou ten teeken van rouw wegens het overlijden van den ondervoorzitter Finocchiaro Aprile dadelijk na de opening tot heden worden verdaagd.

De debatten zullen in deze zitting waarschijnlijk voor een groot deel over de buitenlandsche politiek loopen.

Voorts zijn drie interpellaties ingediend: 1. of de regeering van plan is de beschciden, die betrekking hebben op het aandeel van Italië in het Europeesch conflict, openbaar te maken; 2. of de regeering opheldering wil geven over den internationalen toestand; 3. of de regeering een uiteenzetting wil geven over de economische vraagstukken van het oogenblik.

DUITSCH WATERVLIEGTUIG BOVEN DE ENGELSCHE KUST

Londen, 1 Maart, — Een Duitsch watervliegtuig is vanavond over een gedeelte van de Zuidoostkust gevlogen en heeft verscheidene bommen geworpen. Er is geen militaire schade aangericht.

DIENSTPLICHT IN ENGELAND

Londen, 1 Maart. — In het Lagerhuis heeft minister Tennant andermaal de juistheid van Simon's beschuldigingen moeten erkennen.

Hij zei verder, dat er pogingen zullen worden gedaan om bij de bijzondere bedrijven, met name munitiefabrieken en mijnen, (waarvan het werkvolk van dienstplicht vrij is), ongetrouwde door getrouwde mannen te vervangen.

Velerlei

—— Gisteren werden te Berlijn en te Lyon afvaardigingen van Zwitsersche geneesheeren verwacht, die onderscheidenlijk de Duitsche en de Fransche krijgsgevangenkampen zullen bezoeken om gevangenen uit te zoeken, die na de reeds geschiede uitwisseling daarvoor alsnog in aanmerking komen.

—— De Deensche sociaal-demokratische partij beschikt thans, naar op de landelijke konferentie der partijpers is meegedeeld, over 46 bladen met 131,966 abonnenten.

—— De Fransche Joden, die Palestina door den oorlogstoestand hebben moeten verlaten, hebben zich op Corsica neergezet. Zij beoefenen er landbouw en den kleinhandel.

—— De Zwitsersche bondsraad heeft besloten de zaak van Marcel Hunziker, den winkelbediende te Lausanne, die daar de vlag van het Duitsche konsulaat heeft neergehaald, te verwijzen naar de bondsrechtbank. De beschuldiging luidt, dat hij het volkenrecht heeft geschonden.

Zooals men weet, is Hunziker naar Frankrijk uitgeweken.

Met de andere deelnemers aan het relletje heeft de bondsraad zich niet ingelaten. De plaatselijke autoriteiten zullen zich met hen bemoeien.

—— Dr Erzberger, het bekende lid van het centrum in den Duitschen Rijksdag, is te Boekarest aangekomen, waar hij geruimen tijd denkt te blijven.

—— Mevr. Nellie Best, sekretaresse van het Anti-Dienstplicht Verbond in Engeland, is wegens een strooibiljet, waarin zij de werving tegenwerkte, door de regeering te beschuldigen dat zij slecht zorgde voor herstellende zieke en gewonde soldaten, veroordeeld tot zes maanden gevangenisstraf.

Mevr. Best weigerde rechtskundige hulp. Haar hulpe was van den Heer Jezus Christus, die gezegd heeft: gij zult niet doden. Ze roemde er in, honderden jonge mannen van dienstneming te hebben afgehouden.

—— Essad pasja is blijkens een bericht in de « Messagero » naar Frankrijk vertrokken. Hij zal, heet het, naar Albanië terugkeeren, zoodra zijn aanwezigheid daar wordt vereischt.

—— Volgens een schatting van de Liverpoolsche vereeniging van verzekeraars, hebben de belangrijkste verliezen, die de Engelsche en buitenlandsche stoomvaart in Januari geleden heeft, 2,441,500 £ bedragen,waarvan 1.583,500 £ aan den oorlog te wijten was, tegen een verlies van 1,674,500 £ in Januari 1915, waarvan 297,500 £ als gevolg van den oorlog.

Aan zeilschepen gingen in Januari voor 168,000 £ verloren, tegen 106,000 £ in Januari 1915, waarvan 30,000 £ ten gevolge van den oorlog. In Januari 1916 ging geen enkel zeilschip ten gevolge van den oorlog verloren.

Buitenland

BRAND IN MONTREAL

Montreal, 1 Maart. — Het station van de Grand Trunk Railway Cy, is door brand vernield.

Montreal, 1 Maart. — Nader wordt gemeld, dat een magazijn van de Grand Trunk Railway Cy te Bonaventure vanochtend is afgebrand. Het vuur verspreidde zich ontzaglijk snel. Het hoofdgebouw was in minder dan een uur in asch gelegd. De schade wordt op 300,000 dollar geraamd.

EEN EXPEDITIE NAAR GROENLAND

Kopenhagen, 1 Maart. — De Deensche Poolreiziger Knud Rasmussen is voornemens nog in dit voorjaar een tocht te doen naar Noord-Groenland, ter onderzoek van de landengte tusschen Pearyland en Groenland, namelijk tusschen het Independence Fjord in het posten en Nordenkjold's Inlet en het Sherard Oshornesfjord in het westen. De expeditie zal van het station Thule uitgaan. Indien echter de ijstoestanden of andere omstandigheden zulks onmogelijk maken, zal de expeditie den tijd voor haar vertrek tot onderzoek van de Melvillebaai bezigen. De expeditie bestaat uit Rasmussen, den kartograaf Peter Freuchen, de geologen Lauge en Koch. De voorbereidingen worden door een commissie van wetenschappelijke mannen te Kopenhagen geleid.

BIJLEGGING DER ARBEIDERSCONFLIKTEN IN DENEMARKEN

Kopenhagen: Na moeilijke onderhandelingen en dank zij de bemoeiingen van den regeeringsbemiddelaar is het laatste arbeidsconflikt in Denemarken eindelijk kunnen bijgelegd worden. De groote uitsluiting die op 1 Maart bepaald was, is hiermede vermeden. De beëindiging der crisis werd alom met vreugde begroet.

UIT ENGELAND

Men doet in Engeland veel moeite om vrouwen voor den arbeid op het land te krijgen. Sir Sydney Olivier heeft uit naam van minister Lord Selborne er de oorlogscomité's voor den landbouw over aangeschreven. Voor de patriotische vrouwen, die zich aan den veldarbeid willen wijden, zullen er ordeteekenen worden beschikbaar gesteld. Ook is er een passend kostuum voor ze ontworpen: een buis en korte rok van stevig waschbaar goed, slobkousen en zware schoenen. De prijs is: het buis 10 sh. 6 d., de rok 5 sh., de schoenen 7 sh., de slobkousen 4 sh. Men zal beginnen met leden aan te werven voor het Landdienstkorps voor Vrouwen, waarvan de leden toezicht zullen houden op ploegen arbeidsters.

In Surrey wordt aan landbouwers een pond sterling premie en 12 sh. 6 d. weekgeld aangeboden voor elke vrouw, die zij in de leer willen nemen.

DE KONINGIN-WEDUWE VAN ROEMENIE

Boekarest, 1 Maart. — Gister avond is over den toestand van de koningin-weduwe Elisabeth het volgende bulletin uitgegeven: In de long is een nieuwe ontstekingshaard geconstateerd. De koorst blijft intusschen matig, de pols gelijk. Het bulletin van heden zegt dat de toestand zonder verbetering blijft.

UIT ZWEDEN

Stockholm, 1 Maart. — De regeering heeft met ingang van heden den uitvoer van schoenen met gummi-zolen, papierafval, misdrukvellen; wolframdraad, boorzuur, schoensmeer bestaande uit terpentijn en opgeloste koolteer, en gecondenseerde melk verboden.

HONGEROPSTOOTJES TE MADRID

Madrid, 1 Maart. — Er is een staking uitgebroken, tengevolge van de duurte van het brod. Alle handel staat stil. De gendarmerie heeft eenige lieden in hechtenis genomen. Verscheidene menschen zijn gewond.

De opstootjes hebben daarna een ernstig karakter aangenomen. De gendarmerie staat er machteloos tegenover. De burgemeester is afgetreden.

ENGELAND EN DE SPAANSCHE HANDEL

De korrespondent van de « Times » te Madrid meldt, dat de Spaansche sinaasappel-handelaars, naar aanleiding van het aan de Engelsche regeering toegeven voornemen om den invoer van sinaasappelen in Engeland te beperken, aan de Spaansche regeering in overweging hebben gegeven een zware uitvoerbelasting op ertsen en dergelijk materiaal te leggen, ten einde den Spaanschen handel voor zijn verlies schadeloos te stellen. De Spaansche regeering moet, volgens den « Times »-korrespondent, niet genegen zijn zulk een stap te nemen, maar zij zou er door de openbare meening toe gedwongen kunnen worden, in geval de Spaansche handel veel schade mocht lijden.

Intusschen verneemt Reuter, dat welke beslissing de Engelsche regeering ten opzichte van den sinaasappel-invoer in Engeland ook moge nemen, in elk geval die invoer nog gedurende ten minste een maand zal worden toegelaten.

Binnenland

UIT HENEOUWEN

Een poging tot moord gevolg door poging tot zelfmoord te Charleroi. — In de rue de l'Ecluse woonde op een appartement eene vrouw genaamd Juliette Sauveur, geboren te Luik in 1884 en weduwe van een onderofficier van het 1ste Jagers te voet, van wien zij een kind had, thans 3 jaar oud. Sedert eenigen tijd was deze vrouw de « maitresse » van een loodgieter, Felix Allebosch, wiens reputatie niet al te best is. Er ontstond verleden Dinsdag tusschen de minnaars een twist wegens jaloerschheid van den laatste, met gevolg dat de weduwe Degreef zeide dat zij Allebosch wilde verlaten, die er zeer over verbitterd was.

Vrijdag tegen 8 uur 's morgens, begaf zich de verlaten minnaar naar zijne maitresse om haar te vragen om weer te samen te leven, doch de vrouw bleef onwrikbaar. Allebosch nam toen een scheermes, welk hij medegenomen had, en zich op Juliette Sauveur werpende, wilde hij haar den hals afsnijden. De ongelukkige verweerde zich dapper en slaagde erin om het scheermes uit de handen van den moordenaar te doen vallen, doch niet eerder dan nadat zij een steek van 5 à 6 centimeter in den hals gekregen had.

Terwijl de misdadiger zich bukte om zijn wapen op te rapen, waarvan het heft in de worsteling gebroken was, greep de vrouw, die geen oogenblik hare tegenwoordigheid van geest verloren had, haar kind, dat verschrokken dit tooneel had toegezien, en zocht een toevlucht bij een buurvrouw op dezelfde verdieping. Ziende dat zijn slachtoffer hem ontsnapte, sneed Allebosch met zijn scheermes zich de keel over. De agenten Selvais en Menin, die verwittigd waren geworden, kwamen in de kamer toegesneld, waar Allebosch met het gelaat tegen het bed lag, terwijl er overvloedig bloed uit de vreeselijke wonde, welke hij zich toegebracht had, vloeide. Op de vragen van den agent Selvais, kon hij slechts deze woorden uiten: « Qué bêtise qui d'jai fait » (wat een domheid heb ik begaan.)

Het Parket deed terstond een huiszoeking, en ondervraagd zijnde, antwoordde de gewonde, dat hij gekomen was om zijne maitresse te dooden, indien zij weigerde om de afgebroken relaties te hervatten. Hij werd, evenals zijn slachtoffer, naar het hospitaal vervoerd, nadat de dokters Bodson en Focquet de eerste verzorging gegeven hadden. De wonde van de weduwe Degreef is niet gevaarlijk, maar die van Allebosch laat weinig hoop om hem te redden. Hij werd toch in staat van arrest gesteld wegens poging tot moord.

Het treurige ervan is dat de misdadiger getrouwd en vader van drie kinderen is.

Een bandietenstreek te Cerpinnes. — In den nacht van 23 op 24 Februari, tusschen 10 1/2 en 11 uur des avonds, werden de echtgenooten Blaimont, die in een eenzaam oord, Croix d'Acoz genaamd, wonen, door het blaffen van hun hond en door slagen tegen de huisdeur verschrikt wakker. Vrouw Blaimont keek door het venster en zag in het duister 5 kerels. Man en vrouw gingen naar beneden, en, met hooivorken gewapend, plaatsten zij zich voor de deur, welke de bandieten verwoed bestormden. Onder hun beuken, bezweek deze weldra en de roovers vlogen naar binnen, doch de Blaimonts verdedigden zich moedig met hunne gaffels. Toen de bandieten dit zagen, schoten zij 5 tot 6 keer met hunne revolvers, doch troffen gelukkig niemand. De knallen wekten den heer Delpierre, schoonzoon van Blaimont, die met zijn politiehond aan kwam zetten. Zijn komst deed de bandieten, die gemaskerd waren, uiteen stuiven.

Het Parket dat een huiszoeking deed, doet hen ijverig opsporen.

HET VLAAMSCHE NIEUWS is te bekomen te Diest, bij Henri Juchtmans, St-Jansstraat, 40.

Nieuws uit Brussel

LIEFTALLIG VROUWKEN.—Vrouw B..., eene weduwe wonende op eene buitengemeente van den Brusselschen omtrek, zag zich verleden Winter allen onderstand onttrekken, omdat zij hare broodbons verkocht.

Eergisteren kwam zij op het Weldadigheidsbureel onderstand vragen, en daar de sekretaris haar antwoordde dat daartoe een onderzoek eerst noodig scheen, viel het lieve poesje bovenarms op den sukkelaar en klopte hem zoo deerlijk af, dat de man met bebloed gezicht op de vlucht sloeg zonder meer te vragen. Of het lieve kind nu haar onderstand zal krijgen of verdiend hebben betwijfelen wij grootelijks. De politie heeft haar reeds loon naar werken gegeven, onder vorm van een proces.

AARDAPPELEN. — Sedert een drietal dagen worden gedurig aardappelen gelost, in de statie der Eernenssstraat, te Schaarbeek; heele rijen wagens vervoeren ze naar de stad Brussel en naar de gemeente Molenbeek. Te Haecht is de statie van den buurtspoorweg nog opgepropt met wagens aardappelen. Het is een eigenaardig schouwspel na te gaan hoe heele benden jonge knapen en meisjes de kamions achterna loopen om, als de duivel op Geeraard, allen tegelijk op een aardappel te vallen die soms van een der wagens komt ten gronde rollen. Telkens ontstaan er dan kleine vechtpartijtjes voor zoo'n patat!

— In het magazijn van Koekelberg werden tot heden 30.000 kilos aardappelen geborgen, en men verwacht nog andere aankomsten. Eerstdaags zal met de uitdeeling begonnen worden.

Ook te Etterbeek kwamen reeds 20.000 kilos aardappelen toe, benevens groote hoeveelheden allerhande eetwaren.

Reeds is men te Brussel, Schaarbeek, St-Gillis en Elsene met de uitdeeling begonnen.

Zoo worden stilaan de inwoners van Groot-Brussel verlost van die ware nachtmerrie welke de aardappelkrisis op de Brusselaars liet drukken.

Men vergete niet dat het hoog tijd werd dat maatregelen genomen werden in deze zaak, want tallooze lieden liepen letterlijk « flauw » van 't gedurig eten van rijst en andere dergelijke dingen; en men vraagt zich af hoe Japaneezen en Javanen b.v. het met dergelijken flauwen kost kunnen stellen. Nu, gewoonte is eene tweede natuur.

Doch 't ware te hopen dat voor het naaste seizoen van nu af reeds maatregelen werden genomen opdat de huidige toestand zich niet meer kunnen voordoen.

Daartoe behoort van nu af gezorgd te worden dat geen stukje grond meer onbewerkt blijve, en het Werk der Onbebouwde gronden dient een groote uitbreiding te krijgen opdat de 40 miljoen kilos aardappelen, welke men in België tekort heeft, hier 't naaste jaar kunnen gewonnen worden.

Ongelukkiglijk zien we niet goed in van waar het noodige plantsoen zal komen. Overal, op de buitengemeenten rond Brussel, hoorden wij klachten over het gebrek aan plantaardappelen, en de boeren zien met schrik (zeggen ze) het oogenblik tegemoet waarop ze pattaten zullen moeten planten.

Laat ons hopen dat ook daarvoor een middel zal gevonden worden door de bevoegde overheden.

BRABANTSCH ASSISENHOF. — Voor het Assisenhof werd Dinsdag de zaak afgehandeld waarbij vijf personen van valschmunterij werden beticht. Na twee dagen zitting deed het Hof uitspraak, Dinsdag namiddag. Van de vijf betichten waren er drie opgesloten; de twee anderen verschenen vrij voor de rechtbank. Allen werden beschuldigd valsche briefjes van 2 en van 20 fr. te hebben uitgegeven. Het antwoord der jury luidde bevestigend op de negen vragen, en het Hof veroordeelde: A. P..., tot 5 jaar opsluiting en 100 fr. boete; L. S..., tot 8 maanden gevang en 100 fr. boete; M. C..., 5 maand en 50 fr.; Ch. H..., 8 maand en 100 fr.; C. L..., 10 maand en 100 fr., en beval de onmiddellijke aanhouding van S..., H... en L...

GEMEENTERAAD VAN KOEKELBERG. — Tijdens de laatste gemeenteraadszitting werd een bijgevoegd krediet gestemd voor den dienst der openbare liefdadigheid voor 1915. De rekeningen der Burgerlijke Godshuizen voor 1914. Daarna werd een nieuw reglement opgemaakt voor de nieuwe begraafplaats der gemeente, en er werd besloten op de laatste leening de noodige som uit te trekken voor het betalen der gemeentebedienden.

« DE BUS » DER VERMINKTEN. — Dit Werk, gevestigd in 42, Paleizenstraat, te Schaarbeek, werd gesticht in Juni 1915, onder eerevoorzitterschap van burgemeester Reyers, en heeft voor doel dadelijk hulp te verleenen aan de verminkte soldaten, komende uit de gasthuizen, en door de Duitsche overheid vrijgesteld. Reeds ontvingen talrijke beschermelingen van het Werk, melk, eieren, vleesch en andere versterkingsmiddelen. Daarenboven worden hun kleederen geschonken, benevens ondergoed, apparaten om in hun gebrek te verhelpen, enz.

Thans heeft het Werk een huis gehuurd in de Vifquinstraat, 28, te Schaarbeek, waaraan een werkhuis is toegevoegd, waar de verminkten zelf de kleederen herstellen welke hun geschonken worden.

Om die heilzame werking te kunnen voortzetten doet het komiteit een oproep opdat menschlievende lieden het Werk zouden steunen door giften van allen aard, en die te zenden naar den zetel van het Werk. Geen twijfel dat velen het hunne zullen willen bijdragen om het lot onzer verminkte soldaten zooveel mogelijk te verzachten.

JULIUS DELBEKE OVERLEDEN. — Men herinnert zich dat onlangs het overlijden werd meegedeeld van J. Delbeke, de Vlaamschgezinde katholieke volksvertegenwoordiger van Roeselare; eenige dagen nadien bleek dit gerucht valsch te zijn. Thans echter kondigt een Brusselsch blad nog eens het overlijden af van den sympathieken Vlaming, zoodat het nu meer dan waarschijnlijk is dat we toch het verlies van J. Delbeke te betreuren hebben, en in hem een der ijverigste werkers voor de Vlaamsche zaak verliezen.

Ingezonden

Liefdadigheid en Franskiljonisme

De Antwerpenaars zullen zich nog wel herinneren dat de vereeniging « Vlaanderen Vrij » in den loop van de maand November 1915, geldinzamelingen gedaan heeft om op den dag van Sinter-Klaas, aan arme, zieke kinderen schoeisel te verschaffen. Met de bede, de 40 fr., die de inzameling bedroeg, aan zieke Antwerpsche kinderen te bezorgen, werden de gelden aan het gasthuis « Marie-Louise » der Everdijstraat, bezorgd. Edoch, op den omslag van den brief stond een klauwende Zwarte Leeuw... « Vlaanderen Vrij » is Vlaamschstrevend, de damen, die het bestuur van het gasthuis vormen, zijn anti-Vlaamsch gezind...

De leden van « Vlaanderen Vrij » verontrust over het lang uitblijven van een dankbrief of iets dergelijks, besloten, na 2 1/2 maanden wachten, aan het gasthuis aan te kloppen, en een bewijs te vragen over de gestorte gelden. Maar, welke een verontwaardiging wachtte hen daar!

De gelden waren niet uitbetaald, omdat de damen bestuurleden van « Marie-Louise » zich niet konden neerleggen bij den vorm van ons schrijven, n. l.: Antwerpsche kinderen te bevoordeelingen, door gelden die door Antwerpenaars vrijwillig gegeven geworden zijn. Daarenboven wezen wij er op dat, alhoewel het ons een eerste plicht is te ijveren voor de zedelijke opbeuring van het Vlaamsche volk, wij niet nalaten bij te dragen voor de stoffelijke verheffing, waar de mogelijkheid zich voordoet.

Was het deze voorwaarde die hen hinderde? In principe, ja! maar in werkelijkheid was het de klauwende leeuw, die aan het hoofd van den brief prijkte, die paal en perk stelde, en hen deed besluiten de gelden waarmede arme kinderen zouden kunnen geholpen zijn, te bewaren tot het « Vlaanderen Vrij » zoude gelieven de gelden te komen terug halen. De leeuw had schuld, want de afgevaardigden van « Vlaanderen Vrij » werden aan de deur gezet.

Wij vragen ons af wat er met het geld zou gebeurd zijn, als wij het niet hadden gaan afhalen? Na 2 1/2 maanden tijd, hadden wij niet het minste nieuws van het genoemd bestuur ontvangen.

De kring « Vlaanderen Vrij » maakt door deze bekend, dat hij niet de minste verantwoordelijkheid op zich neemt, van de niet uitkeering der gelden aan behoeftige, zieke kinderen. Alleen de anti-Vlaamschgezindheid van de damen bestuurleden van het gasthuis « Marie-Louise » heeft zich te rechtvaardigen tegenover de noodlijdende kinderen die niet bedeeld geworden zijn.

Namens « Vlaanderen Vrij ».

Hippodroom Paleis

(Naamlooze Maatschappij)
ANTWERPEN

De gewone algemeene vergadering zal gehouden worden op **Zaterdag, 11 Maart 1916, te 4 uur** namoen, in den zetel der maatschappij, Leopold de Waelplaats, 24, te Antwerpen.

DAGORDE:

1. Verslagen van Beheerraad en Kommissarissen;
2. Goedkeuring van balans en rekening winsten en verliezen;
3. Benoeming van een Kommissaris;
4. Ontlasting aan beheerders en Kommissarissen.

N. B. — Men is verzocht zich te gedragen volgens art. 35 der standregelen. Het nederleggen der aandeelen geschiedt ten laatste tot 6 Maart 1916 tusschen 10 en 2 uur, in den zetel der Maatschappij. 1380

Duitsche Mededeelingen

BEKENDMAKING

Ter gelegenheid van Vastenavond en Half-Vasten 1916, worden hiermede alle openbare feestelijkheden en verkleedingn aller aard verboden.
boden.

Overtredingen worden streng gestraft.

Keizerlijke Kommandantur.

Stadsnieuws

VERLOREN. — Dinsdag avond, tusschen 5 en 6 uur: eene moffel (chat civette), wit en zwart. — Terug te bezorgen tegen goede belooning, Hopland, 49. 1443

100 Fr. BELOONING

aan degene die de dieven kan aanwijzen die pels, moffel en andere waarden gestolen hebben, Woensdag avond 1 Maart, in het lokaal « Pelikaan », Statieplein, 41. — Geheimhouding. 1444

Smartelijk nieuws. — Men zal zich herinneren, dat we gisteren meldden dat het oud moedertje Anna Smolders zich op hare kamer der Bontemantelstraat, erg verbrand had en naar het St-Elisabethgasthuis werd overgebracht. Wij vernemen thans, dat het arm vrouwtje op 1 dezer te 4 uur 's namiddags, in voornoemd gasthuis ten gevolge harer brandwonden overleden is.

Diefstal. — Ten nadeele van Maria Mintiens, Pompstraat, 21, werd tusschen 29 Februari en 1 Maart door onbekenden een heel partij linnengoed, kleedingstukken, ondergoed, kousen, enz. ontvreemd. De politie zoekt ijverig de daders op, die echter niet het minste spoor hebben achtergelaten.

Stoute diefstal. — Gisteren avond, rond 7 uur, stal een onbekende kerel in de Carnotstraat van een stootwagen een baaltje grijze saai, wegende ongeveer 30 kilos en een waarde daarstellend van 350 fr. Het gestolene is den eigendom van den heer Van Oekel, Kronenburgstraat, 69. De ijverige opsporingen der politie heeft nog altijd tot geen uitslag geleid.

Antwerpsch Tooneelgezelschap. — Verleden Zater-, Zon- en Maandagen, telkens voor eene bomvolle zaal, ging in de Schouwburg Kattenhof, Lammekensstr., het sensatiedrama « Zwarte Griet » van Rosier Faazen. De talentvolle opvoering van dit bekend drama gaf eens te meer blijken van de degelijke tooneelkennis der vertolkers, aan wie dan ook een daverend succes, waarvan Mev. Baert-Haesen, onberispelijk in Zwarte Griet, Mej. R. Hermans, de lieve Anna, en de hh. Lagrillère, een volmaakt priester; H. Bastiaens opmerkzaam in zijn rol van Jozef, en J. Lenaerts, de oprechte opzichter, het grootste deel van wegdroegen, terwijl aan Mej. R. Hermans en den hr Lagrillère een bijzondere hulde dient gebracht voor hun natuurlijk spel.

Toekomende Zaterdag, Zondag en Maandag is het de beurt aan « De Twee Weezen », waarvan het succes reeds bij voorbaat verzekerd is.

Hooger Onderwijs voor het Volk (A. N. V.) — Voor een dichtbezette zaal hield de heer Frans Oyen laatsleden Zondag zijn kultuurvoordracht in de St-Lutgardisschool: « Algemeen overzicht van de ontwikkeling van de oude Vlaamsche Schilderschool en Memling ».

Spreker behandelde achtereenvolgens de schilders welke aan de gebroeders Van Eyck voorafgingen, de oudste muurschilderingen in Vlaanderen, de miniaturen en eerste paneelschilderingen; Melchior Broederlam en de invloeden die hij onderging. Terloops sprak hij over de Godsdienstige begrippen en zedelijke beschaving in de Middeleeuwen. Daarna werden achtereenvolgens behandeld: de gebroeders Van Eyck, Rogier Van der Weyden, Hugo Van der Goes, Geertjen tot Sint Jans, Dirk Bouts, Hans Memlinc, Quinten Matsijs en Pieter Breughel de oude.

Op zeer duidelijke en aantrekkelijke wijze wist hij de kunst van elk van die meesters te kenschetsen en te beoordeelen, het was een ware wandeling door het werk van onze eerste Vlaamsche Schilderschool. De spreker toonde van al de besproken werken prachtig uitgevoerde weergaven op natuurlijke grootte. Een bijzondere vermelding verdient de bespreking van de Rijve van St-Ursula van Hans, Memlinc, waarvan een trouwe weergave aan de toehoorders kon getoond worden, dank zij de bereidwilligheid van den heer L. H. Smeding, Bestuurder van den Nederlandschen Boekhandel.

Na een woord van dank door den voorzitter, Dr. Marten Rudelsheim, verliet het publiek de zaal na den spreker hartelijk toegejuicht te hebben.

Aanstaanden Zondag spreekt de heer A. H. Cornette, sekretaris van den heer Burgemeester, over de Gebroeders Hubert en Jan Van Eyck (met platen.) Deze voordracht wordt eveneens gehouden te 11 uur (torenuur) in dezelfde zaal, St-Lutgardisschool, Sanderusstraat. De toegang is vrij voor iedereen.

Ons Invaliedenhuis. — Verleden Zondag, 27 Februari, waren wij getuigen van eene prachtige tooneelavond, ingericht door de zorgen van het Onderkomiteit le Wijk, van Ons Invaliedenhuis, in de schoone feestzaal Eldorado, Van Wesenbekestraat, en dat plaats had ten voordeele van Ons Invaliedenhuis en het Werk der Belgische krijgsgevangenen in Duitschland. Een talrijk publiek vulde de zaal. De Tooneelafdeeling van « De Broedermin », onder de leiding van den heer Nouwen, bracht het schoone drama voor het voetlicht: « De Kruiwagen van Vader Martin », en het heerlijke blijspel « De Huwelijkagetuige ». Onnoodig hier namen te noemen, speelsters en spelers kweten zich opperbest van hunne taak, en oogsten dan ook den meesten bijval; terwijl de zoo gunstig gekende fanfareafdeeling « De Vrije Antwerpenaren », onder de bekwame leiding van den heer Rademaekers, zich met het toonkundige gedeelte gelastte en menige schoone stukken tijdens de tusschenpoozen ten gehoore bracht. Geen twijfel of deze gelukte vertooning zal een schoonen stuiver opgeworpen hebben voor hoogergenoemde werken en strekt de inrichters van dit feest tot eer.

Volksschouwburg van Borgerhout, « Kattenhof », Lammekensstraat. — Zaterdag 4, Zondag 5, Maandag 6 Maart, om 8 uur (t. u.) en Zondag 5, in Middagvertooning om 3 uur (t. u.): « De Twee Weezen », drama in 5 bedrijven en 8 tafereelen. Kaarten te bekomen in het « Kattenhof ».

Toekomende week: « Het Geheim van den Blinde ».

Beweging van den burgerlijken stand gedurende de maand Februari 1916. — Geboorten: mannelijk geslacht, 124; vrouwelijk geslacht, 109. Totaal: 232.

Overlijdens: mannelijk geslacht, 135; vrouwelijk geslacht, 126. Totaal: 261.

Huwelijken: 85.

Akten van Handelsmaatschappijen

neergelegd ter Griffie der Handelsrechtbank van Antwerpen

— Het blijkt uit eene onderhandsche akte in dato 16 Februari 1916, dat er tusschen de hh. Henri Lambo en Leon Lambo, beiden fabrikanten te Berchem, eene maatschappij in gezamenlijken naam is gesticht onder de firma « Gebroeders Lambo », met zetel te Berchem, Veldstraat, 23, en ten doel hebbende het vervaardigen, koopen en verkoopen van apothekerasprodukten, onder andere het vervaardigen van gelatine-kapsulen. Duurtijd: 15 jaar, te beginnen van 15 Februari 1916.

Benoemingen en Balans. — Samenw. maatsch. « De Eendracht », diamantslijperij te Borgerhout. Zijn beheerders benoemd: de hh. Frans Reusens, Jozef Slaets, Jozef Snyers en August Van Hove. Balans op 10 Februari 1916 en lijst der aandeelhouders op 24 Februari 1916.

— Bij onderhandsche akte in dato 15 Febr. 1916, verklaart de naaml. maatsch. « Compagnie commerciale Agricola », te Antwerpen, een einde te stellen aan de volmacht verleend aan de hh. Alfred Thielens en Niklaas Cornelis Kamperdyk, beiden bedienden van gezegde maatschappij, volgens akte van 4 Oogst 1914. De volmachten verleend door denzelfden akt aan M. Nathan, gezegd Niko, Goblets, blijven bestaan.

— Het blijkt uit eene onderhandsche akte in dato 15 Febr. 1916 dat de duurtijd der maatschappij in enkele kommandiet « Gevers, Février en Co », te Antwerpen, met een jaar verlengd is, te beginnen van 1 Maart 1916.

Benoemingen. — Naaml. maatsch. « L'Industrielle Belge », te Antwerpen. — M. Edward Bracht is beheerder herkozen. M. Lodewijk Van de Put, aangeduid door den Raad, om het mandaat te voleindigen van wijlen M. den baron W. von Mirbach, is beheerder gekozen. M. Armilde Lheureux is kommissaris gekozen, in vervanging van wijlen M. Gustaaf Hensmans.

Balansen. — Naaml. maatsch. « Leipziger Wollkammerei », gevestigd te Leipzig (bijhuis van Hoboken-bij-Antwerpen). — Balans op 30 September 1915 van het bijhuis van Hoboken-bij-Antwerpen. De leden van den beheerraad thans in dienst zijn: de hh. Hugo Keller, Dr. Jur. Ernst Schon, bankbestuurders, te Leipzig, en Felix Siegel, bestuurder te Leipzig.

— Samenw. maatsch. « Bureau Provincial des Récoltes de la province d'Anvers », te Antwerpen. — Balans op 31 December 1915.

De familie Smith meldt U met droefheid het overlijden van hunne teergeliefde zuster en tante

Jufvrouw Anna Maria SMITH

geboren te Vlissingen, op 9 Januari 1836, overleden te Antwerpen, op 29 Februari 1916.

De begrafenis heeft in den grootsten eenvoud plaats gehad op het Kielkerkhof.

Eenige kennisgeving.

Antwerpen, 1 Maart 1916.
Den Haag—Vlissingen.

G. Van Harneveldt, St-Vincentiusstr., 33, best. van begr., telef. 1399. 1439

BURGERLIJKE STAND VAN ANTWERPEN

Overlijdens van 2 Maart 1916

Mannelijk geslacht: C. Huyghe, kloosterling, 38 j., Korte Nieuwstr., 37. — P. Beeckmans, bediende, 54 j., echt. van J. Wouters, Rappaertstraat, 32. — 4 kinderen beneden de 7 jaar.

Vrouwelijk geslacht: A. Smulders, z. b., 84 j., wed. van C. Debaraše, Bontemantelstr., 13. — 1 kind beneden de 7 jaar.

Overlijdens: Mann. gesl., 6; Vrouw. gesl., 2. Totaal: 8.

Geboorten: Mann. gesl., 8; Vrouw. gesl., 4. Totaal: 12.

SPORT

BOKSEN

Door de sportmaatschappij « The Antwerp Boxing Union » wordt een boks-avond ingericht op Zaterdag a.s. 11 Maart, in de schouwburgzaal El-Bardo, St-Jacobsmarkt.

De best gekende boksers verleenen welwillend hunne medewerking. De opbrengst wordt geschonken voor de liefdadige werken van de wettelijk erkende Beroepsvereeniging « Ziekenverpleging Ste Elisabeth » aangesloten bij de bevoegde Federatie van Toezicht.

Er wordt op eene talrijke opkomst gerekend

Laatste Uur

Het lot van luitenant-kolonel Driant

Volgens « Libre Parole » wordt Boulanger's schoonzoon, de afgevaardigde Driant, die als luitenant-kolonel een bataljon jagers bij Verdun kommandeerde, vermist. Hij is vermoedelijk gevangen genomen. Driant was bij de voorbereiding van den oorlog een der ijverigset werkers voor de oorlogzuchtige politiek van Delcassé. Men weet dat kapitein Danrit, schrijver eener menigte patriotische romans, niemand anders is dan den hoer Driant.

Verklaring van den Nederlandschen minister van buitenlandsche zaken

De minister van buitenlandsche zaken heeft gisteren in de Eerste Kamer de volgende verklari ngafgelegd:

« Ik kan met de meeste beslistheid verklaren, dat een geheim verbond, een geheim traktaat, of eene geheime afspraak met Duitschland niet bestaat en nooit bestaan heeft. Ook kan ik mededeelen, dat daarover nimmer eenige onderhandeling is gevoerd. Op 3 Augustus 1914 heeft de Duitsche gezant mij, in opdracht zijner regeering, mondeling verklaard dat, indien Nederland neutraal bleef, Duitschland die neutraliteit zou eerbiedigen. Eén dergelijke verklaring is afgelegd aan onzen gezant te Berlijn. De mededeeling, door Duitschland aan Engeland gedaan, en luidende: « Wij hebben ons woord pleohtig aan Nederland verpand », kan dus geene betrekking hebben op eene overeenkomst, maar enkel op deze eenzijdige, besliste en plechtige verklaring, die ons van Duitsche zijde gedaan is geworden. De Nederlandsche regeering heeft nimmer hare volledige vrijheid van handelen ook maar in een enkel opzicht prijs gegeven. »

De kwestie der bewapende handelsschepen

Uit Washington wordt gemeld: De heer Wilson heeft in een schrijven gericht aan den voorzitter der kommissie voor de vaststelling der werkzaamheden van het Kongres verzocht, dat het Kongres zou stemmen over het voorstel, waarbij de Amerikaansche onderdanen zouden gewaarschuwd worden bewapende schepen van oorlogvoerende landen te benuttigen.

Terugroeping van den Engelschen militairen attaché te Athene

Men meldt uit Athene, dat de Engelsche militaire attaché Overste Cunningham plotseling teruggeroepen is geworden. Naar het heet zou dit geschied zijn op aandringen van het Parijsche kabinet, en wel omdat Cunningham een scherp beoordeeler was van Sarrail en van de Fransche politiek in Griekenland.

De verbindingen met het Oosten van Frankrijk

Volgens de « Temps » zijn op de Oostelijke spoorwegen in verband met de militaire gebeurtenissen, 47 treinen uitgevallen. De sneltreinen der lijnen Parijs-Belfort en Parijs-Avricourt werden vervangen door lokaaltreinen.

Mengelwerk van « Het Vlaamsche Nieuws » 7

Het nieuw Europa

door

Mr W.-J.-L. VAN ES

De oorlogen tegen Denemarken, Oostenrijk en die van 1870 waren evenzoovele uitingen, de kroning van den Duitschen Keizer te Versailles in 1871 daarvan het symbool en de wederaanhechting van Elzas-Lotharingen daarvan de bekroning. Een fout was het, aan Elzas-Lotharingen niet onmiddellijk den rang te geven van bondstaat. De oorzaak was niet zoozeer vrees voor de Fransche agitatie, als wel de kwestie, dat door het geven van stem in den Bondsraad Pruisen zijn hegemonie zou verliezen. Het was een fout ten opzichte van de inwoners van het Rijksland, maar ook daarom een misgreep, omdat het den Franschen gelegenheid gaf aan een ongerechte zaak een schijn van recht te geven. Intusschen zal de afloop van den oorlog ook hier wel verandering brengen. Een niet minder grove fout is geweest de vervolging van Polen en Denen. Naar alle waarschijnlijkheid is thans een kentering te voorspellen. Niet het minst omdat reeds vóór den oorlog de Hakatisenpolitiek een fiasco was gebleken. Ook leverde een gevaar op voor de goede verstandhouding met naburen het drijven der Alduitschers.

Indien de opzet kon geschieden, zóó dat de eigen aard der sinds lang van het rijk vervreemde volkeren gewaarborgd bleef, zou het een eenige weg zijn om te ontkomen aan de toekomstige Russisch-Fransch-Engelsche wereldhegemonie. (1). Een licht hierop wordt geworpen door het feit, dat Napoleon's eerste werk was het Duitsche Keizerrijk te ontbinden en dat Engeland, toen na 1848 het besluit was genomen een Duitsche Bondsvloot te scheppen onder de aloude rijksvlag, een uitvarend smaldeel bij Helgoland dwong die vlag — 't nieuw symbool — neer te halen. Beide beseften, dat een vereenigd Duitschland sterk genoeg zou zijn om hen te weerstaan. Deze instinctieve haat is blijven bestaan. De drievoudige entente was het gevolg ervan. Aan het onsympathiek optreden van Duitschland is het te wijten, dat daarbij de publieke opinie in neutale landen op een dwaalspoor kon worden geleid, zóó dat tegenover Duitschland onwelwillende persbeschouwingen uit de Fransche of Engelsche pers kritiekloos werden overgenomen, zóó de kwestie Elzas-Lotharingen, zóó de kwestie der bewapeningen. Vergeten werd, dat Duitschland met een verbitterd Frankrijk vóór zich, een onbetrouwbaar Rusland in den rug had.

1) Terwijl Frankrijk en Italië een economisch verbond voorbereiden wordt reeds aan Sasonov het plan toegeschreven na den oorlog een economische verstandhouding aan te gaan waardoor de Staten der Entente elkaar door voorkeurtarieven zullen ter wille zijn. M.a.w. de bedoeling is om op grootscher schaal dan te voren een politiek te voeren gebaseerd op de verderfelijke beginselen van den machtstaat ten aanzien der rijkdommen binnen het bebied der entente, dat dan het grootste deel der wereld omvat.

Het Duitsche militarisme verwekte zulk een angst, dat beschuldigingen als zou Duitschland militaristischer zijn dan Frankrijk of Engeland grif geloof verdienden óók als zij steunden op onware beweringen of vervalschte statistieken. Wij kunnen thans als bekend veronderstellen, dat per hoofd der bevolking Duitschland minder uitgaf dan bijv. Frankrijk of Engeland en dat ook absoluut Duitschland en Oostenrijk-Hongarije minder uitgaven dan Rusland en Frankrijk. (2). In dit licht zijn de Duitsche wapeningen slechts geweest een poging om het met moeite verworven aanzien te bevestigen, waartegenover de van ouds militaire en op verovering gebaseerde landen als Rusland, maar vooral Frankrijk en Engeland ongemotiveerden wrevel voelden.

Dat Duitschland en Oostenrijk-Hongarije samengingen is vanzelfsprekend, waar Oostenrijk zelve een deel van het Duitsche rijk in het verleden uitmaakte en slechts een geschil van binnenlandschen aard — leiding van Pruisen of Oostenrijk in het te vestigen Duitsche rijk — aanleiding gaf tot den oorlog van 1866. En Oostenrijk-Hongarije, het door losse banden samenhangende geheel, had de meest volstrekte behoefte aan steun tegenover de pogingen van alle kanten om het historisch gewordene uiteen te scheuren. Italië en Rusland waren de belagers. Italië slechts nauw tot een verbond bewogen uit haat tegen het aanmatigende Frankrijk. In den laatsten tijd roerde Servië zich, terwijl Roemenië begeerige blikken op Zevenburgen werpt.

2) In tien jaren voor den oorlog gaven Rusland en Frankrijk voor hun leger £ 159,198.931 méér uit dan Duitschland en Oostenrijk; voor hun vloot £ 700,000.000 méér.

Kort voor den oorlog werd de politieke actie van Rusland in Ukraine blootgelegd. Het is niet te verwonderen, dat de Servische actie, door Rusland gesteund, moest leiden tot een oorlog. Het is onbegrijpelijk dat men gemeend heeft, dat een congres den vrede had kunnen bewaren. Dit congres zou hebben moeten beslissen, 1° dat Serbocroaten volkomen autonoom zouden zijn, 2° dat de Ukraïners in Galicië evenzeer autonoom zouden zijn, 3° dat daarna Servië zich rustig moest houden, 4° dat Rusland zich zou onthouden van inmenging in de Ukraine. Zonder deze verstrekkende maatregelen, welke tot dusver in strijd zouden worden geacht met de eer en het aanzien van Oostenrijk-Hongarije als souvereinen staat, zou de vrede slechts tijdelijk gehandhaafd zijn. En welke mogendheid zou den moed hebben gehad aan Oostenrijk een plicht op te leggen welke het zelf niet nakwam? Noch Engeland, noch Frankrijk, nog minder Rusland, hadden het recht, veel minder den moed gehad beginselen uit te spreken waaraan zij zich zelf niet onderworpen achten. Servië had het recht en de plicht om zich het lot van zijn broeders over de grens aan te trekken. Het had daartoe gereede aanleiding in het feit, dat het vraagstuk der bevrijding van onderdrukte stamgenooten juist schering en inslag vormde van het politieke spel op den Balkan gedurende de geheele 19e eeuw. Het beging de fout daarbij van den rang als Oostenrijk-Hongarije te willen toepassen de bekende en beproefde onderlinge Balkanmethodes: moord en bommenwerpen. En als zoodanig was Oostenrijk volkomen gerechtigd tot zelfbehoud de maatregelen te nemen, die het noodig achtte. Immers was de toestand der Serbocroaten allerminst ellendig. En 't is juist Oostenrijk-Hongarije, dat uit zelfbehoud reeds den weg uitging van het autonoom verklaren van minderheden, al was de toestand in vele opzichten volslagen gebrekkig.

Thans zijn vele nieuwe naast oude vraagstukken in brand geslagen. De Finsche en Poolsche kwestie hebben alle aandacht. Italia irredenta hoopt op verwezenlijking van haar idealen. Grieken, Bulgaren en Roemenen wenschen « bevrijding » van nog onbevrijde stamdeelen. Konstantinopel moet vallen om aan Rusland vrije baan te geven. Er zijn tal van wenschen gesteld, welke niet tot verwezenlijking kunnen komen, zonder binnenkort ttot nieuwe conflicten aanleiding te geven. Italië kan Triest niet inlijven zonder dat het economisch belang van het Serbocroatische achterland in het gedrang komt. De Grieksche kolonies langs de kust van Klein-Azië zouden hetzelfde doen ten opzichte van het binnenland.

Het vredescongres zal niet gelijk de entente zich voorstelt looper over het verdeelen van den « buit » want dit zou lijnrecht indruischen tegen de historische ontwikkeling. Hoezeer de publieke opinie ook verleugend is, zij zal in het eind weer voorgelicht worden door en luisteren naar mannen welke in alle landen streven naar verzoening. Het vredescongres zal hebben te beslissen over de vragen welke hiervoor zijn gesteld, het zal de Europeesche Staten moeten dwingen, vrijheid te verleenen aan thans onderdrukte volkeren, het zal middelen moeten aanwijzen om weg te nemen de beletselen welke thans de eene staat willekeurig oplegt aan een anderen staat.

Bij dat alles is ook Holland betrokken. Voor de lezers van dit tijdschrift (*) is het overbodig er op te wijzen, dat in België niet mag hersteld worden de toestand van diepe vernedering waarin het Vlaamsche volk verkeerde. Ook voor Fransch Vlaanderen dient redding te komen.

Er zijn teekenen, die er op wijzen, dat Duitschland bij een overwinning geneigd is de autonomie van Vlaanderen te erkennen, er zijn niet minder teekenen, helaas, dat een overwinning der Entente den strop van Vlaanderen nauwer zal toehalen.

Maar wat zal het Hollandsche volk doen? Moet het niet, evenals vroeger de Oranje Vrijstaat zijn lot verbond aan Transvaal, in dezen oorlog een besliste stem doen hooren? Hoe komt het, dat terwijl landen als Servië, Bulgarije, Griekenland, wellicht Roemenië niet aarzelen op te komen voor wat zij hun belang achten, Holland niet alleen onzijdig, maar absoluut afzijdig blijft? Veel grooter belangen staan er voor Holland op spel dan op den Balkan. Veel meer belang hebben wij bij Vlaanderen en Fransch Vlaanderen dan Italië bij Trente en Triest. (Wordt vervolgd.)

*) *Dietsche Stemmen.*

Officieele lijst der gesneuvelde Officieren en Soldaten van het Belgisch leger

gerangschikt volgens alfabetische orde.

(Vervolg.)

53638. Bernard, sold., 5e lin.

25597. Bernard Jan Bapt., sold., 13e lin. 3/4, van Spy, ov. te Hondschoote, 22-2-15, aldaar begr.

Bernomont, onderluiten., gendarm., van Seraing, ov. te Berlaere-Dendermonde, 5-8-14, aldaar begrav.

Bero G. J., sold., 10e lin., van Pietrebais, ov. te St-Nikolaas-Waas, 26-9-14.

46. Bertens Jos., vrijw., van Meenen, 38 j., ov. te Soltau aan nierziekte, 27-6-15.

23347. Berthels Vinc., sold., 1e jag. te voet 1/3, ov. te Pervyse, 23-10-14.

60551. Bertho Jan, korpor., 11e lin., van Sterbeek Lille-St-Hubert, begr. te Thisselt, graf 235.

58837. Bertieaux Adhemar Jules, sold., 2e lin. ov. te Londen, 7-11-14.

Bertrand A. L. G., sold., vestingart., van Seilles, ov. te Jambes.

58858. Bertrand Gaston J., sold., 1e lin., van La Gleize, ov. te Den Heuvel, 12-9-14.

Bertrand Leo, sold., 1e lin., van Vielsalm, begr. te West-hRoode.

55629. Besin Alfred, sold., 3e lin., ov. achter het fort van Waalhem einde Sept., begin Oct. 1914, begr. te Mechelen.

55220. Beuken Jos. H. G., sold., 12e lin., van Remersdael, ov. te Hollogne-sur-Geer, 7-8-14.

Bevernage, sold., 2e jag. te voet, van Moorslede, ov. te Ramscapelle, Nov. 1914.

Beyaert Kar. Amedeus, onderluit., 2e jag. te voet, ov. te Alveringhem, 4-3-15, aldaar begr.

Beyer, sold., 7e lin., ov. te Zevecote, 19-10-14, aldaar begr.

12307. Beys of Brys, gendarm, van Calloo, begr. te Thienen, 18-8-14.

Bezain René Kar., sold., 1e lin, ov. te Ermeton-sur-Biert.

Bieremans, sold., 9e lin., 1/2.

57477. Bil Lod., sold., 23e lin. 3/1, van Oostende, ov. 18-8-14, begr. te Grimde.

2019. Billau Maur., sold., van Vlamertinge, ov. te Valogna, 2-12-14.

Billiet Gaston, ambul., ov. te Netley, 4-10-14, aldaar begr.

22560. Binair Fr., sold., 13e lin., ov. te Londen, 25-11-14.

Binquet Bruno, sold., ov. te Celle (Duitschl.).

Biseau Ferdin. sold. mecanic. vlieger, ov. t Gyvelde, 22-12-14.

59309. Blampain, sold., 1e lin., van Hal, ov. te Den Heuvel, 12-9-14, begr. te Beygham, graf n. 682.

B'ancgarin Hendr., kapit., 1e karab., begr. te Roeselare, 29-4-16.

58462. Blankaert, sold., 4e lin., ov. te Haelen, 12-8-14.

54282. Blauwet Hub., serj., 22e lin., ov. 18-8-1914, begr. te Thienen.

55217. Bleyaert A., sold., 10e lin., van Oostcamp, begr. te Lebbeke.

33343. Bloem P. G. M., oald., vestingart., van Vaux-sous-Chèvremont, begr. te Chaudfontaine.

56097. Blommaert Herman, sold., 2e lin., van Ste-Marie-Hoorebeke, ov. te Kathelyne-Waver einde Sept. of begin Oct. 1914, begr. te Mechelen.

16512. Blondé Marcel, brigad. 3e lans. 2e esk., van Adinkerke, 20 j., ov. te Oramael, 19-8-14.

71357. Blondeel Maur., sold., 6e lin. 2/2, van Wonterghem, 23 jaar, ov. 5-3-15.

Blondeel Maur., sold., 12e lin. 2/4, van Brugge, 26 jaar, ov. 27-6-15, te Lichtenb. (Duitschl.)

52798. Blondiau Dés., korpor., 1e kar., van Neufmaisons, 29 j., ov. 25-11-14.

85. Blondiau Lamb. F. B., sold., 2e kar., van Cuesmes, ov. 29-9-14, begr. te Londerzeel.

58100. Blondiau Felicien, sold., 1e lin. 1/1, ov. te Salford (Engeland).

53932. Blocquau Hector, sold., 6e jag. te voet, van Péronnes, ov. en begr. te Willebroeck.

Blumstein Theof., sold., 8e lin., van Ransart, begr. te Marche-les-Dames.

Bocart Jules L. G. Gh., kapit., 14e lin. ,ov. en begr. te Queue-du-Bois (Saive).

46640. Bockstael Cam., sold., 2e jag. te voet. ov. en begr. te St-Jacobs-Kapelle.

Boddaert Matheus, te'egr. genie, van Roormond. 21 j., ov. te Reninghe, 18-6-15, begr. te Oostvleteren.

57830. Bodyn Gust. Jos., sold., 4e lin., van Loolhem, ov. te Waalhem, begr. te Mechelen.

Boeykens Pieter Hendr., kapit.-komm., 4e lin ov. en begr. te Antwerpen.

Boel Jan, sold., 3e vestinglin., ov. te Parijs 7-1-15.

4258. Boelen oJris, korp., 2e kar., van Luik, ov. te Werchter, 11/13-9-14.

Boerwart Aug., sold., 9e lin., ov. te Rosendael, 22-10-14, begr. te Duinkerke.

24748. Boes Christ., sold., 14e lin., van Welkan. ov. en begr. te Duffel.

Boet Rodolf, sold. ambul., van Antoing, ov. te Kales, 27-10-14, aldaar begr.

51561. Boeykens Jos., sold., 4e lin., van St-Nikolaas, begr. te Amersfoort (Holl.), 3-12-14.

53095. Bogaerd André, sold., 4e lin., ov. te Hofstade, aldaar begr.

58132. Bogaert Pieter, sold., 23e lin., van Zillebeke, ov. 18-8-14, begr. in de oude kerk van Grimde.

(Wordt voortgezet.)

Kollektieve Klassen en Leergangen van

FRANSCH,
ENGELSCH,
SPAANSCH,
DUITSCH,
ITALIAANSCH
enz., enz.
BOEKHOUDEN en
STENO-MACHIEN
SCHRIJVEN
5 frank per maand
(2 lessen per week).
Zich te wenden tot de

MODERN SCHOOL

41, MEIR, 41
653

BIJ GELEGENHEID TE KOOP

2 goede nieuwe cuisinières in witte of bruine gleisteenen. Te bevrag. Hoekstetterstraat, 17. 1408

HEER of DAME

(Duitsch), welke snelmachienschrijven kan, onmiddellijk gezocht. Schriftel. aanb. onder n. 623 aan de Internationale Buchhandlung, 30, De Keyserlei.

BOIS

On désire acheter: env. 1000 m. c. plancher, ainsi que gitages et charpentes en 7/18, 7/15 et 7/9. Faire offres: Verbake, 143, av. du Diamant, Schaerbeek. 1436

Den 1n en 15n van iedere maand aanvang van nieuwe gemeenschappelijke leergangen, 6 fr. per maand 8 lessen per week.
FRANSCH
ENGELSCH
BOEKHOUDEN
SNELSCHRIJVEN
MACHIEN-
SCHRIJVEN
ingericht door de

ENGELSCHE SCHOOL

Bijzondere lessen
1.50 fr. per les
38, WELVAARTSTR.
(Gerechtshof) 653

Institut Rachor

Lange Nieuwstraat, 10
(Beurs)

Bijzondere afdeeling voor Jongelieden en Jonge Juffers
Snelschrift
Schrijfmachine
Boekhouden. — Talen.
622

Jeune Dame et Fille préparée-vente en qq mois à l'emploi de
STENO-DACTYLOGRAPHE COMPTABLE
INSTITUT RACHOR
10, Longue rue Neuve
Anvers (Bourse)
Inscriptions ch. jour
619

SCHUIMEND ZEEPPOEDER

BUX

Gedeponeerd merk
« HET BLAUWE KRUIS »
Overtreft alle soortgelijke produkten. — Verkrijgbaar bij alle winkeliers. 1385

Plaatst uwe aankondigingen in het « Vlaamsche Nieuws », het best ingelicht en meest verspreidt Nieuwsblad van België.

GEHEIME ZIEKTEN
WATERORGANEN
BLAAS-NIEREN
20 JAREN BIJVAL
De WITTE CAPSULEN van Dr Davidson genezen radikaal zonder werkverletting, op allen ouderdom en bij beide geslachten, alle ziekten en inflammatiën der waterorganen, Blaas en Nieren, Pisbuisverengingen Lendepijnen, steen, troebele-, pijnlijke- of brandende waters, speen. Nooit geene mislukking, zelfs bij de ouderlingen en in de ergste gevallen.
3.00 fr. de doos. Apotheken, 15 rue des Croisades, Brussel; De Beul, 37, Lange Nieuwstraat, en Broedenraedt, Charlottalei, 2, Antwerpen. 91

19, HOPLAND
School van Levende Talen

Den 1n en 16n van iedere maand aanvang van nieuwe leergangen.
ENGELSCH
FRANSCH
SPAANSCH
BOEKHOUDEN
DACTYLOGRAPHIE
STENOGRAPHIE
Fr. 5.00 per maand
2 lessen per week
Dagelijks bijzondere leergangen voor Dames of Heeren
KOSTELOOS prospectus met inlichtingen. 990
19, HOPLAND, 19

Meubelen

Haastig te koop 11 mass. eiken slaapkamer bestaande uit: spiegelkast, lavabo, bed m. ressort, nachttafel, 275 fr., en andere 375 fr. Mass. eiken eetkamer bestaande uit: 8 buffetten, spiegel, tafel, 6 stoelen, 275 fr., en andere in mass. notelaar, 575 fr., met lederen stoelen. Bureau américain, 75 fr., zee-arabe, 60 fr., rijke moed. eetkamer met 3 deuren, 350 fr. 89, Paleisstraat, 89 over het politiebureel. Kwartier te huren. 1549

AUTOMOBIELEN RIJWIELEN

Toegelaten aankoop van
AUTOBANDEN
Oude Kaoetsjoek
KOPER
Brons en Aluminium
Schrijven of zich wenden in vertrouwen 7, Molenbergstr., Antwerpen. 1399

TE HUREN GEVRAAGD

schoone gemeub kamer met bad en elektr. verlichting, liefst in 't midden der stad. Schr. P. S., bur. blad.

POSTZEGELS
Verlang te koopen postzegels afzonderlijk of verzameling. Aanbiedingen, Kapellalei, n. 19, Berchem

GERANTE

zonder kinderen, voor magazijn van tabak en sigaren te Antwerpen, wordt gevraagd, kleinen borg vereischt. Schr. bureel gazet M. B. 69. 1445

HUISHOUDEN

zonder kinderen, twee personen, zoekt kwartier, 4 of 5 plaatsen, gemak, water, gas, 1e verdiep. C. J. 4, bur. van het blad. 1442

VROUWEN

de remedie van Dokter CARLOS is onfeilbaar tegen pijnlijke, onregelmatige en alle smarten der

MAANDSTONDEN

De doos 10 frank, de 1/2 doos 5.50 fr. Bescheiden opzending tegen postbon: Zuider Volksapotheek, 126, Bredorodestraat, Antwerpen.

MAANDSTONDEN
BIJZONDERE BEHANDELING

Eenigst middel tegen onregelmatige maandstonden.

KOSTELOOZE RAADPLEZINGEN door geneesheer-specialist: alle dagen van 10 tot 11 ure 's morgens. Des avonds van 6 tot 7 ure, behalve Zondags.

BETALENDE RAADGEVINGEN: alle dagen van 11 ure tot 's middags. Alle avonden van 7 tot 8 ure, behalve Zondags.

Behandeling per briefwisseling.
100, PLANTENSTRAAT, 100, BRUSSEL-NOORD 1215

TE HUREN

Sch. kwartier 1e verdiep, 3 of 4 pl., W.C. en waterleiding boven. 22, Kleine Goddaert, Antw. 1386

Privaat Lessen

in ENGELSCH en DUITSCH ten mijnent of ten huize der leerlingen. Zeer matige prijzen. Ommeganckstraat, 47, Antwerpen. 1118

GERANCE OF WINKELBEHEER

Dame, kennende borg storten bestaan de in eigendom, vraagt dépôt of gérance. Schrijven onder nummer 196, bureel blad. Voorkeur aan stoomverwerij. 913

GEVRAAGD

eene wedauwe of juffrouw van gezetten leeftijd als huishoudster en toezicht, vrij woning, licht en kolen en kleine vergoeding. Schriftelijke aanmelding in 't Vlaamsch: Korkstraat, 30. 1175

TE HUUR GEVR.

voor een heer, schoon gemeubelde kamer of kwartier. Schrijv. met prijsvoorw. A. L. E., bur. blad.

Zeephandel in 't groot

1ste kwaliteit
BRUINE ZEEP
(Hollandsch fabrikaat)
merk « HOLLANDIA »
in ijzeren bussen aan
160 FRANKS de 100 KILOS

EXTRA VASTE BRUINE ZEEP
in houten vaten
aan
120 FRANKS de 100 KILOS

HUISHOUDZEEP
1ste kwaliteit
WITTE ZEEP
(vervangt de Marseilsche zeep)
in bidons van 25 kilos
aan 95 FRANKS de 100 KILOS

Franco geleverd naar alle plaatsen uitsluitend na ontvangst van een postmandaat. Minste verzending: 100 kilos zeep. Alle orders te zenden aan het hoofdhuis, te Antwerpen:

J. VAN STRATUM
Tekstraat, 49, Antwerpen 1015

Gediplomeerde Fransche Dame

geeft bijzondere lessen in Fransche taal, spraakleer en spreekoefeningen.
SNELSCHRIJVEN
1 fr. per uur en 6 fr. per maand
MEVRONW NOËL
63, Osystraat, 63 1405

G. MALFEYT'S
magazijn van
EIK en MEUBELHOUT
is alle werkdagen open van 7 1/2 tot 12 en van 1 uur tot zonsondergang

Specialiteit: Triplex 4 m/m 1e soort

HOOFDHUIS:
26, COBURGSTRAAT (Zuidstatie)
Bijhuis te Mechelen: 25, Brusselpoort 1224

Schrijfmachien

te koop met of zonder tafel en duplicateur. — Zich 's Zondags te wenden of schrijven: 293, Plantijnlei-Oost. 1382

Roepzaal "MARNIX"
1, Terninckstraat, 1
(Hoek Nationalestraat)

Voor den verkoop van MEUBELEN, KUNSTVOORWERPEN, SCHILDERIJEN, enz., wende men zich tot de roepzaal « Marnix ».

Bestuurder: J. B. LAMBRECHTS

INKOOP, VERKOOP
VERWISSELING, SCHATTINGEN
Men geeft geld als voorschot 630

OLIJFOLIE

Recept voor het maken van Olijfolie met heerlijken smaak, tegen terugbetaling van 20 fr.
F. KUHL 1434
13, Zérézastraat, 13, Brussel

109
ROUWZWART IN 12 UREN
Mechelschesteenweg, 93; Kunstel, 38; Vondelstraat, 8; Kasteelpleinstraat, 67.
A. VAN WEEREN
HELPT
ons volk aan werk; werkt voor die menschen op dit oogenblik betrekkent brood; laat daarom tegen lage prijzen uwe kleedingstukken, mantels, paraplu's, dekens, tapijten, enz., enz., verwen of wasschen in de stoomverwerij.

Aan Eigenaars en Neringdoenders

De ondergeteekende, gewezen Kandslid en Sekretaris (Sektie Antwerpen) van het landelijk Eigenaars Verbond, stelt zich gratis, aan de beschikking van eenieder voorwat aangaat: huurgeschillen, achterstallige renten, verkoop van huizen, assurantiën, enz.
GELDEN OP EERSTE HYPOTHEEK BESCHIKBAAR
Alle raadgevingen zijn kosteloos.
Dagelijks te spreken van 2 tot 6 uren ten zijnen, OP HET EERSTE, Bredarodestraat, n. 201.
G. LOUIS HENS 1898

VROEDVROUW Diploma van 1e klas in Frankrijk en in België
GEWEZEN ASSISTENT-ARTS
MATIGE PRIJZEN
14, MARTELAARSPLAATS, 14, BRUSSEL
Noordstatie, geeft uit in de Nieuwstraat
852

Betaling na den Oorlog

Men verhuurt, (Zurenborg), ongemeubeld kwartier, op het 1ste, van 3 kamers, aan een stads- of staatsbediende, zonder kleine kinderen. Water, gas, gemak en badkamer. Schrijven bur. blad E. V. D. 107. 1435

EERSTE KOMMUNIE

Kerkboeken, Paternosters, Kokers, Beeldekens, enz., enz.
BOEKHANDEL LOVANIA
Statiestraat, 148, Leuven
IN 'T GROOT EN IN 'T KLEIN
Depot van « Het Vlaamsche Nieuws » en « Antwerpsche Courant ». 1402

Plaats uwe aankondigingen in het « Vlaamsche Nieuws », het best ingelicht en meest verspreid Nieuwsblad van België.

2000 Fr.

gevraagd als 2de hypotheek op zeer solvabelen onderpand tegen intrest 5 %. — Om inlichtingen schriftelijk wenden tot bureel van dit blad: A. M. 7. 1411

50 MINDERBROEDERSRUI 50
Centraal Wisselkantoor
Bijkantoor te ROOSENDAAL, Brugstraat, 24
GEEFT DE HOOGSTE KOERS VOOR ALLE BETAALBARE
COUPONS
COUPONS JAPAN vervallende December 1915; CEDULAS vervallende Januari, Februari en Maart 1916, worden reeds uitbetaald.
Koopt alle titels, loten, aktiën en obligatiën tegen de hoogste prijzen, alsook vreemd geld.
50, MINDERBROEDERSRUI, 50, ANTWERPEN

Mengelwerk van « Het Vlaamsche Nieuws » 54

Nelleken
uit den Rariteitenwinkel
door
Charles DICKENS

Bovendien was zij, behalve dat, reeds akelig van al die beelden met hunne groote glazige oogen, die naast elkander om haar bed stonden, en zooveel en tevens zoo weinig naar levende menschen geleken; en dikwijls lag zij zoolang in de schemering naar hen te kijken, totdat zij moest opstaan en licht aansteken, of aan het venster gaan zitten, om uit het gezicht der heldere sterren moed te scheppen.

In zulke oogenblikken kwam haar het oude huis en het venster, waaraan zij voorheen gewoon was te zitten, in de gedachten; en dan dacht zij ook aan den armen Kit en al zijne vriendschap, totdat de tranen haar in de oogen kwamen, en zij te gelijk schreide en glimlachte.

In die stille eenzaamheid vestigden hare gedachten zich ook dikwijls op haar grootvader, en dan vroeg zij zich zelve, hoeveel hem nog wel van hun vroeger leven zou heugen; of hij bewustheid zou hebben van de voorgevallen verandering en van hunne tegenwoordige armoede en hulpeloosheid. Terwijl zij rondzwierven had zij zich zelve hierover bekommerd; maar nu kon zij niet nalaten te bedenken, wat er van hem worden zou, als hij of zij zelve ziek werd. Hij was zeer geduldig en gewillig, en blijde als hij op de eene of andere wijze van dienst kon zijn; maar hij bleef toch even dof en wezenloos, — een gedachteloos kind, — een sufferig oud man, die niemand eenig leed deed, — die nog wel vatbaar was voor liefde en gehechtheid, en ook voor aangename en onaangename indrukken, maar verder niet nadacht of redeneerde. Het smartte haar te weten, dat dit zoo was; en dikwijls, als zij zag hoe hij uren lang stil bleef zitten en haar wezenloos glimlachend toeknikte, wanneer zij naar hem omzag, — of wel, gelijk hij gaarne deed, een kind in zijne armen wiegde en hoen en weder droeg, en versuft stond over de eenvoudige vragen van de kleine, terwijl hij te gelijk zijne eigen zwakheid scheen te gevoelen, en zich zelfs voor de verstandelijke meerderheid van een stamelend wicht scheen te buigen — als zij dat alles zag, barstte zij dikwijls in tranen uit, en begaf zij zich naar eene eenzame plaats, om daar op hare knieën te vallen en voor zijne herstelling te bidden. Doch hoe diep het haar ook smartte hem in dezen toestand te zien, weldra kreeg zij een reedn voor nog grootere droefheid.

Op zeekren avond, toen zij vrijaf hadden, gingen Nelleken en haar grootvader te zamen eene wandeling doen. Even buiten de stad sloegen zij een voetpad in, dat door het veld liep, denkende dat zij een weinig verder wel weder op den weg zouden kunnen komen, dien zij verlieten. Het voetpad lien echter veel verder om, dan zij gedacht hadden, en de zon was reeds ondergegaan, toen het hen weder op den weg bracht. De lucht was langzamerhand betrokken, en thans geheel zwart en dreigend, behalve waar de ondergaande zon den gezichteinder met een gouden gloed kleurde. De wind begon op te steken, en eenige zware wolken, die tegen dezen optrokken, dreigden met eene donderbui. Weldra begonnen er groote regendroppels te vallen, terwijl de wolken zich dichter op elkander pakten, en men in de verte den donder reeds hoorde rollen. Bevreesd om eene schuilplaats onder een boom te zoeken, spoedden de grijsaard en het meisje zich voort, in de hoop, dat zij aan den weg een huis zouden vinden, waar zij de woede van den onweersstorm konden ontvluchten, die weldra met vreeselijk geweld losbarstte. Doornat van den regen, verbijsterd door de zware donderslagen en verblind door de schitterende bliksemstralen, zouden zij een huis, dat geheel afgezonderd aan den weg lag, zijn voorbijgegaan, zonder het te zien, indien een man, die aan de deur stond, hen niet luidkeels had geroepen om binnen te komen.

— Waarom wildet gij voorbijgaan? vroeg hij, terwijl hij de deur sloot en hen door een gang naar eene achterkamer bracht.

— Wij zagen het huis niet voordat wij u hoorden roepen, mijnheer! antwoordde Nelleken.

— Dat wli ik wel gelooven, hernam de man. Zulke bliksemstralen zouden iemand blind kunnen slaan. Ga maar wat bij het vuur, om u te drogen. Als gij wat hebben wilt, kunt gij hier alles krijgen; maar als gij wat hebben wilt, kunt gij hier alles krijgen; maar als gij niets hebben wilt, behoeft gij niets te nemen; wees daar niet bang voor. « De Dappere Soldaat » is een heerlijke herberg.

— Heet dit huis de « Dappere Soldaat », mijnheer? vroeg Nelleken.

— Waar komt gij vandaan, dat gij dat niet weet? hernam de man. Ja! dit is de « Dappere Soldaat », en de kastelein is James Groves, een man van goeden naam en faam; en als iemand iets op hem te zeggen heeft, laat hij het dan zeggen dat hij het hoort, dan is hij de man, die hem te woord zal staan.

Met deze woorden sloeg hij zich op de borst, om aan te duiden dat hij zelf de bedoelde persoon was, deed met dreigend vooruitgestoken vuist een paar passen naar zijn eigen portret, dat in het karakter van een bokser boven den schoorsteenmantel hing, zette een reeds half geledigd glas aan den mond en dronk op de gezondheid van den kastelein uit de « Dappere Soldaat ».

Daar het warm weder was, had men een groot schut dwars door de kamer geezt, als eene bescherming tegen den gloed van het vuur. Het scheen dat iemand achter dat scherm zich eenigen twijfel aan de dapperheid des kasteleins had veroorloofd en daardoor dezen eigenlof uitgelokt; want baas Groves besloot zijne uitdaging met een tik tegen het schut, en wachtte toen, naar het scheen, op een antwoord. Er is maar één man, die James Groves onder zijn eigen dak durft tegenspreken, hervatte de herbergier, toen alles stil bleef, en hij is geen honderd uren hier vandaan. Maar ik ben een goed vriend van hem, en daarom laat ik hem zeggen wat hij wil, dat weet hij wel.

Dit compliment werd beantwoord door eene grove stem, die den vriendschappelijken Groves beval om zijn « bakkes te houden », en verder aanmerkte, dat de herbergier geen grooten bek behoefte op te zetten, want dat de meeste menschen wel wisten wat voor een kerel hij was.

— Nelleken! zij — zij zitten te spelen, zeide de oude man eensklaps. Hoort gij het niet?

— Steek eene kaars aan, zeide dezelfde grove stem; ik kan de kaarten haast niet onderscheiden; en doe dat luik dicht. Als de donder het bier maar niet zuur maakt. Uit. Ik krijg zeven en zes pence, Isaäk! kom maar over.

— Hoort gij wel, Nelleken? zeide de oude man met klimmende belangstelling, toen het geld op de tafel klonk.

— Ik heb nog nooit zulk een onweer gehoord, zeide eene onaangename krakende stem, behalve oen de oude Lucas Withers dertienmaal achtereen het rood uitspeelde. Het was altijd, alsof de duivel dien vent hielp.

— Ja! hernam de grove stem: maar, hoeveel Lucas naderhand ook gewonnen heeft, mij heugt de tijd toch wel, dat hij altijd ongelukkig was, en nooit dobbelsteenen of kaarten in de hand nam, of hij werd geheel kaal geplukt.

— Hoort gij dat, Nelleken? fluisterde de oude man.

Met verbazing en schrik zag het meisje, dat het voorkomen van haar grootvader eene volkomene verandering had ondergaan. Zijn gezicht was rood en opgezet, zijne oogen stonden strak, zijne tanden waren op elkander geklemd, zijne borst hijgde, en de hand, die hij op haar arm legde, beefde geweldig.

— Het heb het altijd gezegd, mompelde hij, ik heb het berekend en er van gedroomd, dat het zoo wezen moest. Hoeveel geld hebben wij, Nelleken? Ik heb u gisteren geld zien hebben. Geef het mij!

— Neen, neen, laat mij het houden, grootvader! zeide het verschrikte meisje. Laten wij heengaan, al regent het nog zoo hard.

— Geef het mij, zeg ik! hernam de oude man woest. Ga niet schreien, Nelleken! Ik meende het niet kwaad. Het is tot uw eigen bestwil. Ik heb u ongelukkig gemaakt. Nelleken! maar ik zal het weder goedmaken. Waar is het geld?

— Och! neem het mij niet af, lieve grootvader! smeekte Nelleken. Laat ik het houden of wegwerpen; het is veel beter, dat ik het wegwerp, dan dat gij het mij afneemt. Laten wij heengaan, terstond heengaan!

— Ik moet het hebben, hernam de oude man. Kom, lieve Nelleken! Ik zal alels weder goedmaken; wees maar niet bang.

Zij haalde haar beursje uit haar zak. Met hetzelfde ongeduld, waarmede hij gesproken had, rukte de oude man het haar uit de hand en ging toen driftig naar den anderen kant van het scherm, terwijl Nelleken hem bevend volgde. De herbergier had licht aangestoken, en was nu bezig met de venstergordijnen dicht te schuiven. De sprekers, die zij gehoord hadden, waren twee mannen, die een spel kaarten en eenig zilvergeld bij zich op de tafel hadden liggen, terwijl op het scherm zelf de spellen, die zij gespeeld hadden, met krijt waren aangeteekend.

(Wordt vervolgd.)